

UNIVERSITAS

Norges største studentavis

Utgave 12

www.universitas.no

Torsdag 8. mai 2025

– 2000 år gammel visdom er gjort om til Red Bull for sjela

Kommentar s. 3

1 av 5 studenter har hatt selvmordstanker

KEIRA FIKK
HJELP FRA ET
UVENTET STED

Nyhet s. 12 - 13

BRUKTE MEST PENGER

TAPTE VALGET

Nyhet s. 8 - 9

SJANGEREN
STUDENTENE
IKKE LESER:

– Genuin eskapisme
og folkelig
masochisme

Kultur s.
20 - 21

SIO FOR STUDENTS
NOT
STUDENTS FOR SIO

Kjemper for huset sitt:

– DE VIL TA FRA
OSS SELVSTYRET

Nyhet s. 6 - 7

LEDER OG KOMMENTAR

UNIVERSITAS

Ansvarlig redaktør: **Dagny Mathilde Mohn**
dagny.mohn@gmail.com 46854623

Nyhetsredaktør: **Thea Eide**
Thea.eidee@gmail.com 93279217

Fotosjef: **Sara Aarøen Lien**

Desksjef: **Mona Soopalu**

Nettredaktør: **Idun Kjølv Wiig**

Uttegner: **Ida Fjeld**

Uttegner: **Lia Askew**

Uttegner: **Nora Hognes Berg**

Uttegner: **Sondre Gardsteig Kløvfjell**

Deskjournalist: **Freyja Eikrem Ims**

Korrektursjef: **Astri Lovett Hageberg**

Daglig leder: **Maryam Amini**

Besøksadresse: **Moltke Moes vei 33**

Post: **Boks 3 Blindern, 0313 Oslo**

Epost: **universitas@universitas.no**

Nettside: **www.universitas.no**

Leder

Fingrene av fatet

Dagny Mathilde Mohn,
Ansvarlig redaktør

Studentsamskipnaden SiO er overalt. Det er fra dem du kjøper kantinematene din, hos dem du trener, hos dem du har fastlegen din, der du fjerner visdomstanna, får studentkortet ditt, tester deg for klamydia, prater med psykolog. For mange studenter er det også utleieren din. SiO er viktig for studentene og gjør mye fint, så det er sagt. Men SiOs dominans innenfor studenttilbud legger også demper for et mangfoldig og variert studentliv i Oslo.

Studenterhuset Schultz er en gammel institusjon. Det er faktisk et av velferdstilbudene Norges første kvinnelige professor, Kristine Bonnevie, fikk igjennom. Mellom de gule veggene på Majorstuen er det mye historie og mange menneskemøter. Schultz-huset er ikke som alle andre studentboliger. I over hundre år er det beboerne selv som har driftet huset. Frem til nå har de viktigste driftsstillingene vært lønnet.

Siden 2008 har SiO eid Studenterhuset Schultz. De fikk det gratis av Kunnskapsdepartementet, som

hadde eid bygget siden 1919. Siden overtakelsen i 2008 har beboerne fått kjenne på at de må tilpasse seg et større system. I 2016 uttrykket beboerne sin frustrasjon til Universitas: SiO hadde pusset opp, og leietakerne var ikke spesielt fornøyde. For å gjøre det litt mer til sitt, malte de en høne med kniv på veggen. Besøker du huset i dag, vil du kjenne igjen motstanden mot SiO-estetikken. På alle vegger vil du finne små opprørshandlinger.

Det er steder med egenart og tradisjon som gjør Oslo til en bedre studentby

Nå vil SiO at de lønnende stillingene som driftere av huset skal gå over til å bli frivillige. Selv om mye av studentlivet i dag er bygget rundt frivillighet, er det et ballespark til studenter som bruker mye av tiden sin på å opprettholde en levende studentkultur.

Studenterhuset har også selv vært med å velge beboere. For å få bo må du sende en kort søknad med beskrivelse av deg selv. SiO peker på at tildelingen må være lik for alle studentboliger, men av og til burde man tillate seg å ha særordninger. Et studenthus som Schultz kan ikke driftes av hvem som helst. Det handler ikke om hvem som er kulest, rikest eller smartest (eller andre kriterier), det handler om hvem som vil bidra. Fellesskap som Schultz er ikke for alle. De krever engasjerte mennesker som stiller opp på dugnad, er initiativrike og ikke plages av at det skjer mye rundt dem. Ganske mange hadde sikkert hatet å bo sånn, men det betyr ikke at steder som dette ikke burde finnes.

Det er et tap for Oslo om Schultz fortsetter å presses i en mer konform, strømlinjeformet bomodell. Det er steder med egenart og tradisjon, skapt av studenter selv, som gjør Oslo til en bedre studentby. Det har funket i over 100 år. Om SiO ikke klarer å holde fingrene av fatet, burde de heller gi bygget til studentene. De fikk det tross alt gratis.

Arkivaren

Døden på UiO

Hva må til for at du går med på å kverke en rotte i vitenskapens navn? Slike etiske spørsmål stilte farmasistudentene på Universitetet i Oslo seg i 1993. På denne tiden hadde Norge et forbruk på over 45.000 levende rotter og mus som ble brukt i dyreforsøk, skal vi tro professor Adrian Smith. Det høres kanskje mye ut, men professor Smith forsikrer Universitas journalist at det faktisk viser en positiv utvikling: «Fra 1983 fram til i dag har totalforbruket av levende forsøksdyr sunket fra nærmere 150.000 dyr til ca 50.000 dyr». Dette uten å regne med de stakkars fiskene, informerer journalisten.

Universitas, 15.09.1993

Historiske skråblikk av Freyja «Feinschmecker» Ims

Universitas under vann

I 2006 får studenter servert noe som mest sannsynlig, etter datidens journalist i Universitas' egen mening, er «verdens første skriftlige undervannsintervju». På 17.6 meters dyp blir leder for OSI Dykking Erik Scavenius intervjuet i korte spørsmål om studentforeningens opplegg: «Mye dykking?», bobler det fra journalisten, som ikke greier å lese svaret fra Scavenius på grunn av sjøgrums. De våte omgivelsene virker å ha en effekt på «dykke-buddy» og doktorgradsstudent Gard Thomassen som senere i intervjuet insisterer på at «Det skal være litt kinky», fordi «Jo trangere våtdrakt, jo bedre.»

Universitas, 16.08.2006

- Universitas er en avis for og av studenter for lærestedene tilknyttet Studentsamskipnaden SiO.
- Universitas arbeider etter Vier varsom-plukens regler for god pressesikk.
- Universitas støttes av Velferdstinget, som står uten redaksjonelt ansvar.

ILLUSTRASJON: ØIVIND HOVLAND

Steinharde menn og følelsesmessig flukt

Moderne stoisme lærer unge menn å undertrykke kjensler i staden for å forstå dei. Det gjer oss passive.

Moderne stoisme

Nils Jakob Bakke Nydal,
journalist i Universitas

På instagram, mellom Bombardillo Crocodilo og matvideoar, dukkar det opp noko: ein kar med sixpack, surt blikk og ei overtydande tekstlinje: «Be stoic. Feel nothing. Rise above your emotions.» Eg er lei. Ikkje fordi eg er nødvendigvis heilt ueinig i budskapet, men fordi nok ein gong skal ein eller annan TikTok-filosof prøve å lære meg at løysinga på alt var å bli mindre menneske.

Det ser ut som ein majoritet av unge på sosiale medium, særleg menn, driv med stoisme. Ein slags moderne filosofi-light, servert som daglege affirmasjoner mellom treningsvideoar og notatappar: *Don't react. Control your mind. Never show weakness.*

Og eg skjønner appellen. Verda kjennest kaotisk. Jobbutsiktene er vage, klimakrisa eskalerer, og framtida verkar meir flytande enn fast. Når alt verkar utanfor kontroll, er det freistande å ven-

de blikket innover og søke struktur. Disiplin. Rammer. Men det vi i dag kallar stoisme, er i realiteten noko heilt anna enn den filosofien som ein gong sprang fram i antikkens agora.

Klassisk stoisme – slik ho blei formulert av Epiktet, Seneca og Marcus Aurelius – handla ikkje berre om følelsesmessig kontroll. Det var ei praktisk filosofi for rett liv, basert på fornuft, fellesskap, ansvar og moralsk integritet. Den stoiske vismannen skulle ikkje vere kald, men rettskaffen. Han skulle ikkje vere følelseslaus, men handle med dygd.

I dag er denne vismannen blitt forvandla til ein treningsguru med podkast. Den moderne stoikaren er sjølvforbetra, sjølvkontrollert og sjølvopptatt. Idealbiletet er ikkje lenger ein samfunnsengasjert borgar, men ein individorientert overlevande i eit system som ikkje bryr seg. Vi har tatt 2000 år gammal visdom og gjort det om til Red Bull for sjela.

Problemet er ikkje at unge menn les filosofi. Det er at dei les ein versjon som har blitt radikalt avkappa frå sitt etiske opphav. Når «ikkje la kjenslene kontrollere deg» blir tolka som «ikkje ha kjensler», lærer vi ikkje disiplin – vi lærer avstenging. Når «ikkje bekymre deg for det du ikkje kan kontrollere» blir til «ikkje bry deg», er vi ikkje blitt vise... vi er blitt apatiske.

Dette er ikkje filosofi, det er tilpassing. Og verst av alt: det er tilpassing til ein situasjon som burde blitt utfordra.

For denne typen stoisk sjølvhjelp lærer deg ikkje å endre verda, men ho lærer deg å halde ut i henne. Ikkje fordi det er rett, men fordi det er det einaste du får lære. Som om problemet ikkje er arbeidslivet, klimaet, helsesystemet eller ulikheita, men di eiga evne til å reagere for mykje.

I ein tid der kollektiv handling er sårt trengt fungerer den moderne stoismen som ein brems. Det er ei ideologi for ro, ikkje for rettferd. Og det er ein grunn til at ho fell i god jord hos dei som tener på status quo.

For ein person som har lært at alt

handlar om å «overvinne seg sjølv», kjem aldri til å kreve endring. Han kjem til å bli verande i jobben som tærer på han, i eit system som utnyttar han, med mantraet: *Rise above it. Control your reaction.* Det er berre følelsar.

Men sinne, frustrasjon og uro er ikkje svakheit. Dei er signal. Dei fortel oss at noko er feil. Og i staden for å kvele desse

signala, burde vi lytte til dei. Vi treng ikkje fleire menn som undertrykkjer alt dei kjenner. Vi treng fleire som forstår kvifor dei kjenner det – og som tør å gjere noko med

det. Moderne stoisme kan vere ein start, men den kan ikkje vere målet. Den kan gi struktur i kaoset, ja, men vi må ikkje la den bli eit skjold mot kjensler eller kritisk refleksjon.

For det er ikkje du som er problemet, om du er sint, sliten eller redd. Problemet er at du har lært å handtere urett – i staden for å konfrontere ho.

Ein person som har lært at alt handlar om å «overvinne seg sjølv», kjem aldri til å kreve endring

Nyhetsredaktør: **Thea Eide**
thea.eidee@gmail.com 93 27 92 17

NYHET

Palestina-aktivister møtte rektor

Mandag denne uken demonstrerte rundt 300 studenter for akademisk boikott av Israel utenfor Lucy Smiths hus, huset der rektors kontor befinner seg. Rundt 50 av demonstrantene tok seg også inn i 9. etasje der rektors kontor ligger. Senere samme ettermiddag ble det avholdt et dialogmøte mellom demonstrantene og rektoratet ved Universitetet i Oslo. – Vi har lyttet til de fire representantene fra ulike grupperinger og jeg har presisert vårt tidligere kommuniserte og tydelige ståsted om at vi ikke

har bilaterale institusjonelle samarbeidsavtaler med israelske universiteter, og at det ikke er aktuelt å inngå slike, sier rektor Svein Stølen i en pressemelding. Selv om demonstrantene fikk ikke alt de ba om, sier Jihad Al-Mahdi fra Studenter for Palestina til Universitas at de er fornøyd med noe av det som ble avtalt på møtet. Les mer om demonstrasjonene og hva som skjedde på møtet på Universitas.no. **TE.**

Dette vil politikerne gjøre for studentene

Valgkampen er i full gang frem mot valget 8. september. Universitas har spurt partiene hva de vil gjøre for studentene.

Politikk

Tekst Alma Agnete Nicolaysen
Illustrasjon Sara Aarøen Lien

SV

SV vil gi 40 prosent som stipend etter fullførte studiepoeng og presse studiestøtten opp til 2G. Det vil si en dobling av dagens grunnbeløp, som per 1. mai 2024 er 124 028 kroner.

SV vil bygge 6000 studentboliger i året, til målet om en nasjonal dekningsgrad på 30 prosent er nådd. Stortingsrepresentant for SV Grete Wold, forteller at de vil kjempe for at studentene får dette.

– Jo flere stemmer vi får, desto mer studiestøtte og studentboliger får studentene, sier Wold.

SV vil bruke kvotering for å bekjempe skjev kjønnsbalanse i høyere utdanning. De ønsker en endring i dagens opptakssystem ved å legge mer vekt på intervjuer og opptaksprøver i søknadsprosessen.

FrP

Fremskrittspartiet vil øke stipendandelen for studenter som fullfører studiene til normert eller kortere tid.

De vil bruke Lånekassen som motivasjon for å få flere til å ta etterspurte utdanninger. De vil prioritere studieplasser innen realfagene og innføre insentiver for dyktige realfagsstudenter som vil jobbe i skoleverket.

I sitt forslag til partiprogram, vil FrP legge til rette for at en større andel private aktører kan bygge studentboliger på lik linje med studentsamskipnadene. Dette vil effektivisere og kutte kostnadene, mener de. De vil også innføre en prøveordning med kombinerte omsorgs- og studentboliger.

Senterpartiet (Sp)

Senterpartiet vil sikre tilgjengelige utdanningstilbud i hele landet. De ønsker også mer involvering av studenter i forskning og større innslag av praksis i utdanningen.

Sp vil heve studiestøtten til 1,5 G og styrke studenters kjøpekraft. De vil, i tillegg til å bygge 3000 nye studentboliger, også renovere eksisterende boliger.

– Sånn heves også leve-

standarden til disse studentene, sier stortingsrepresentant for Sp Marit K. Strand.

For Sp er et viktig punkt å tilrettelegge for studenter med barn og gjøre det lettere for dem å fullføre utdanningen.

– Det er viktig å sikre studenter med barn. Her er det viktig med permisjon, fleksibilitet og økonomisk støtte, sier Strand.

Vi vil sikre renovering av eksisterende studentboliger

Marit K. Strand,
stortingsrepresentant for Senterpartiet

Arbeiderpartiet (Ap)

Arbeiderpartiet vil styrke studentøkonomien og knytte studiestøtten opp mot grunnbeløpet i folketrygden (G). I tillegg vil de gjøre det enklere å være forelder og student ved å gi studenter med barn tolv måneder med studiefinansiering.

De vil bevilge penger til 3000 nye studentboliger i 2025 og opprette flere studieplasser over hele landet. De vil satse på

desentralisert utdanning og etablere utdanningssentre der universitetene og høyskolene ikke dekker behovet for utdanning.

På studieplassene er blant annet teknologi og realfag ønsket, men Ap vil også beskytte fag innenfor humaniora og samfunnsvitenskap. De vil sikre at de mindre og sårbare språk- og kulturfagene opprettholdes for å sikre nasjonal kunnskapsberedskap.

Håndgemeng med assisterende direktør

En av demonstrantene som mandag tok seg inn i 9. etasje i Lucy Smiths hus, havnet i håndgemeng med assisterende universitetsdirektør Johannes Falk Paulsen. Det melder Uniforum. Demonstranten skal ha fått hånda i klem i en dør. «I forbindelse med demonstrasjonen på Fredrikkeplassen, var det flere demonstranter som tok seg inn i 1. etasje og i gangen ved heisene i 9. etasje. En demonstrant forsøkte å trenge seg inn i kontorlokalene i

9. etasje der rektor og universitetsledelse holder til. Døren ble holdt igjen og en demonstrant fikk dessverre hånden i klem i denne situasjonen. Assisterende direktør Johannes Falk Paulsen har beklaget dette til demonstranten», skriver kommunikasjonsdirektør Berit Kollberg Rossiné på vegne av UiO ledelsen til Uniforum. Universitas har vært i kontakt med demonstranten, som ikke ønsker å uttale seg om saken. TE.

Vurderer å stoppe studentvisum fra asylland

Storbritannias statsminister Keir Starmer kan sette begrensninger på antallet studentvisumsøknader fra land som mange søker asyl fra, melder NTB. Av de 108.000 som søkte asyl i Storbritannia i fjor, var det 16.000 som var i landet på studentvisum, viser offisielle tall. En uttalelse fra det britiske innenriksdepartementet hevder at det er folk fra Pakistan, Nigeria og Sri Lanka som i størst grad søker asyl i Storbri-

tannia etter å ha kommet på et arbeids-, student- eller turistvisum. Forslaget kom etter at forrige ukes britiske kommunevalg endte dårlig for regjeringspartiet Labour. Velgerne var blant annet misfornøyd med høy innvandring, som har vært sentralt i den britiske politiske debatten i over ti år. TE.

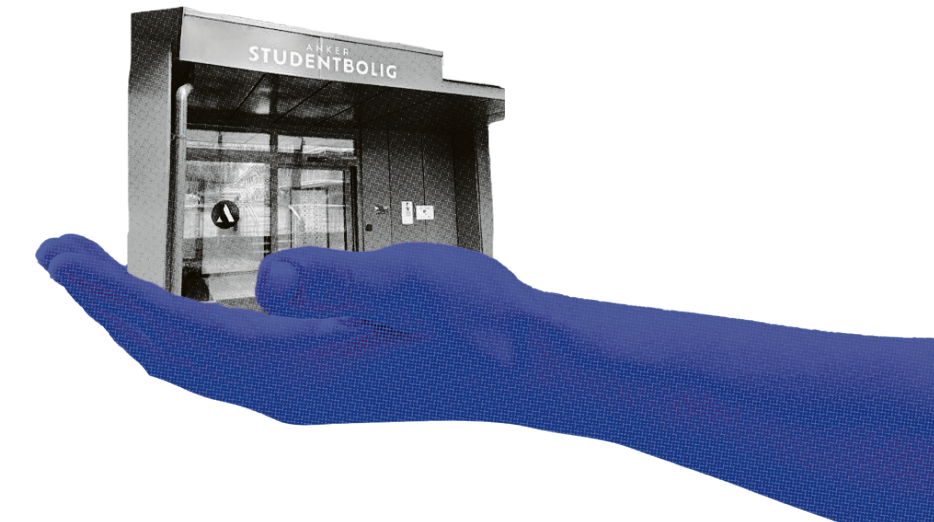
Rødt

Rødt sitt mål ikke er økt folk i høyere utdanning, men de ønsker at alle skal ha rett på gratis utdanning. De ønsker fullstipendisering for alle studenter og vil øke studiestøtten til 2,5 G.

Rødt vil ha statstilskudd til minst 5000 nye studentboliger årlig og opprettholde et desentralisert utdanningstilbud. Kommunene må legge til rette for bygging av studentboliger.

Ifølge Rødts forslag til arbeidsprogram, vil de ha et eget tilbud om psykisk helsehjelp for studenter uavhengig av studiested. De uttrykker at studentene selv må få styre sitt lokale velferdstilbud, men også at det offentlige må ta mer ansvar.

De vil ha en egen arbeidsmiljølov for studenter og styrking av studenters sosiale rettigheter.

Høyre

Høyre vil øke kvaliteten på undervisningen og gjøre det lettere for studenter å studere på fulltid. De ønsker å gjøre flere grep som vil bety mer penger i lommeboken for den enkelte student. Høyre vil øke studiestøtten og sette opp inntektsgrensen til Lånekassen, samt innføre skattelett.

«Vi vil kutte skattene for alle, og gi unge som er i jobb

et ekstra jobbskattefradrag», forteller Høyres leder og statsministerkandidat Erna Solberg i en e-post til Universitas.

Høyre vil bygge og oppgradere flere studentboliger. De vil slippe til private og ideelle utbyggere på dette markedet.

«Vi vil ha opp tempoet på byggingen av flere studentboliger, og sørge for raskere saksbehandling i kommunene for å få det til», forteller Solberg.

Vi vil kutte skattene for alle

Erna Solberg, statsministerkandidat og leder i Høyre

Venstre

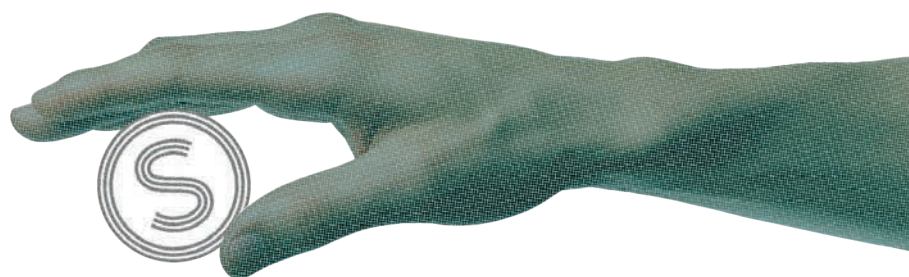
– For at høyere utdanning skal være tilgjengelig for alle, må studentenes økonomiske situasjon bedres. Venstre vil øke studiestøtten til 1,5 G og øke inntektsgrensen for hvor mye en student kan tjene, sier stortingsrepresentant for Venstre Ingvild Wætrhus Thorsvik.

De vil bygge minst 3000 studentboliger i året, for at minst 20 prosent av studenter i

Norge kan bli tilbudt en slik bolig.

– Venstre vil gi studentsamskipnadene fritak fra kommunal eiendomsskatt og bygge studentboliger på tilgjengelige statlige tomter, sier Thorsvik.

De ønsker en forutsigbar finansiering av studentsamskipnadene slik at de kan tilpasse nivået på helse- og mestringsstjenesten etter behov. Venstre vil også styrke bevilgningen til det psykiske helsetilbudet.

Miljøpartiet De Grønne (MDG)

Miljøpartiet De Grønne mener at høy kompetanse er viktig for at Norge kan bli til et bærekraftig samfunn. MDG vil blant annet bygge flere studentboliger og oppgradere de eldre studentboligene til en bedre miljøstandard.

I deres foreløpige partiprogram vil de øke studiestøtten til 1,5 G og fordele den over tolv måneder. I dag er den fordelt på elleve. De vil øke støtten til 2,5 G for studenter med

barn og studenter med nedsatt funksjonsevne. MDG vil også at utdanningsinstitusjoner legger til rette for at funksjonshindrede og gravide får gjennomført praksis ved sin utdanning.

MDG skriver i sitt foreløpige arbeidsprogram at de vil løfte studenters psykiske helse ved å støtte flere møteplasser og øke det statlige tilskuddet til samskipnadenes helsetjenester.

Kristelig Folkeparti (KrF)

KrF vil tilrettelegge for at man skal kunne studere på heltid om man vil. De vil øke den totale studiestøtten til 1,5 G.

KrF vil prioritere en tiltakspakke for studenter med barn. De vil ha tilpassede studieløp og en økt studiestøtte på 2 G fordelt over tolv måneder. KrF ønsker også

flere studentboliger tilrettelagt for studenter med barn. Nye studentboliger skal ha så lavt klimaavtrykk som mulig.

KrF vil forsterke arbeidet med oppfølging av psykisk helse blant studenter. KrF ønsker også å styrke de tjenestene som skal ta vare på studentenes helse og åndelige behov.

Fjerner 100 år gammel tradisjon: – Vi er forbanna på SiO

Beboerne i Studenterhuset i Schultz' gate vil kaste ut SiO og bestemme over studenthuset sitt på egen hånd. – Vi har mye verdi som ikke kan telles i et budsjett, sier beboer.

Studentopprør

Tekst Ella Jørgenvåg Svendsen
Foto Susanne Njølstad Skandsen

– I dag kjemper vi for våre grunnleggende rettigheter til å eie det hjemmet vi bor i. Det burde være mulig, sier Matilde Angeltveit (25) i sin tale til beboerne i Studenterhuset i Schultz' gate.

De er samlet til 1. mai frokost i fellesstua i det de bare kaller «Hus». Rundt i lokalet henger plakater med budskap som «La oss kjøpe studenthuset vårt» og «SiO tar livet av Hus». I år bruker de arbeidernes dag til å demonstrere mot Studentsamskipnaden SiO (SiO).

– Vi er forbanna på SiO for at de vil ta fra oss våre ansatte, vårt selvstyre og den over 100 år lange kulturen vi har her, sier Angeltveit.

Selvstyre og dugnadsånd

Studenterhuset i Schultz' gate er ikke som andre SiO-boliger. Det er et studentdrevet og dugnadsbasert hus, der man bor på dobbeltrom, og har blant annet felles stue, musikkrom, treningsrom og en bakgård.

– Folk som bor her er *husitter*, forteller Erlend Øyvindssønn Ravnanger (25) og forklarer at det blir en del av identiteten din.

Huset har lang tradisjon med demokratisk selvstyre fra perioden da Kunnskapsdepartementet eide huset fra opprettelsen i 1919, til huset ble gitt gratis til SiO i 2008. Siden den gang har beboerne måtte tilpasse seg stadig mer etter driftsmodellen til SiO, noe som ofte har kommet i konflikt med deres egen tradisjon med studentdrevet drift. Nå har de kommet til et vendepunkt.

SI OPP SI O: Fellesskapet er noe mange husitter trekker frem det beste med Hus, og denne dagen sto de i fellesskap samlet mot SiO.

Det er fire ansatte på Hus, som også er beboere. De har roller som overinspektør, bestyrer, vaktmester og renholder. Husby forklarer at overinspektøren er en viktig tiltsvalgt som blir valgt demokratisk, og er blant annet ansvarlig for velkomsten til nye beboere og tildeling av rom. Fra august vil disse betalte stillingene forsvinne. Husby mener de burde ha blitt konsultert.

Fjerner punkt om selvstyre

– SiO har lyst til å ta fra oss selvstyre og den interne autonomien vi har. Det opponerer vi mot, sier Oda Synnøve Husby (20).

Ravnanger mener at SiO og Kunnskapsdepartementet har gått bak ryggen til studentene på huset, da de i april fjernet vedlegg

fire, et viktig punkt som sikrer selvstyre i avtalen om overtakelse av huset fra 2008.

– I vedlegg fire står det at vi skal ha betalte ansatte som sørger for opprettholdelse av huset og at vi skal fortsette å ha dugnader, sier Husby.

– Hvordan kunne de gjøre det uten å snakke med dere?

– Vi er ikke part i avtalen, så vi har ikke noen juridiske rettigheter i forbindelse med den, sier Husby.

Hva SiO vil gjøre for å fylle behovet disse ansatte etterlater seg er enda usikkert.

– De har hintet til at mye vil bero på frivillighet, sier Husby.

– Hvis man ikke engang skal få noen form for kompensasjon for jobben, må man drive et helt studenthus på fritida. Hvordan skal

det gå rundt? undrer Ravnanger.

Husittenes fellesskap

I samlet tropp på vei til Youngstorget møter Universitas flere husitter i kampstemning som varmer opp stemmene og puffer kampprop.

– Vi har et ekstremt godt fellesskap, forteller Caroline Cornelius Hansen (23).

– Her er vi mange som er villige til å bidra og som har en hengivelse til det større bildet, legger Husby til.

En annen husitt på vei til toget er Stine Myrah (25) fra USA. Hun har en saksofon hengende rundt halsen som snart skal spilles på. Myrah forteller at også utvekslingslever føler seg godt mottatt på Hus.

– Jeg har mange venner som bare skulle være i Norge en kort periode, men som enten forlenget studiene eller bestemte seg for å flytte til Norge på grunn av dette fellesskapet, forteller Myrah som selv har bodd i huset i snart to år.

Hun forklarer at forholdet til SiO kan føles fremmed på grunn av lite direkte kontakt og poengterer viktigheten av de ansatte på huset:

– Det er studentarbeiderne på Hus som jeg ser på som mine *landlords*. Det er de jeg går til med problemer og de som sørger for at alt fungerer som det skal.

SiO svarer

Universitas har lagt frem kritikken for SiO. De ønsket ikke å stille til intervju, men svarer på spør-

Studenterhusets tidslinje:

1919:

Studenterhuset opprettes av Norges første kvinnelige professor Kristine Bonnevie. Indre selvstyre på Studenterhjemmet blir vedtatt.

1940-45:

Mange av beboerne driver motstandsarbeid under krigen og må sitte i tyske fangeleirer.

1980-tallet:

Studenterhuset foreslår overfor departementet at huset blir omgjort til en egen stiftelse.

På SiO

LIVET I HUSET: Beboerne er ikke fornøyd med den retningen Studentehjemmet beveger seg mot under SiO sin styring.

KAMPROP: I toget kunne man høre mange engasjerte husitter rope «SiO ciao, SiO ciao, SiO ciao, ciao, ciao!» og «ååå SiO må dra hjem».

mål på e-post.

– *Hvorfor strøk dere vedlegg fire som gir beboerne i huset rett til selvstyre?*

«SiO som utleier har et ansvar for at utleie av våre studentboliger skjer i henhold til tildelingsreglementet», skriver boligdirektør i SiO Håvard Staff Brenno. Han peker på at SiOs boliger blir tildelt etter likebehandlingsprinsippet og trekker også frem at studentene er med på å bestemme over reglementet gjennom behandling i Velferdstinget.

– *Hvorfor hadde dere ikke en mer åpen dialog med beboerne før dere strøk vedlegget?*

«SiO har hatt dialog med beboerforeningen i Schultz' gate gjennom prosessen», skriver Brenno

og legger til:

«Schultz' gate er et tradisjonsrikt og populært studentehus.»

– *Hvorfor vil dere da stryke et punkt i avtalen som beboerne mener er med på å skape denne populariteten?*

«SiO ønsker fortsatt at kulturen på huset skal videreføres, men vi har et ansvar som utleier og arbeidsgiver og må passe på at driften møter dagens krav», skriver Brenno.

På spørsmål om hvorfor de skal slutte med studentansatte svarer Brenno at det kan føre til uønskede rollekonflikter, siden de ansatte både representerer SiO og er underlagt vedtektene i beboerforeningen.

«Vi ønsker at beboerforenin-

gen på huset skal bestå og fortsette den gode jobben de gjør for fellesskapet, men vi må skille mellom ansattforhold i SiO og roller i foreningen», skriver Brenno.

KD svarer

Kunnskapsdepartementet (KD) har også blitt fremlagt kritikken. De forteller at studentehuset ble overdratt vederlagsfritt til SiO fordi det ikke ble ansett som prinsipielt riktig eller hensiktsmessig at staten skulle eie og drive en bygård som brukes som studentboliger.

– *Hvorfor strøk dere vedlegg fire?*

«SiO har pekt på flere utfordringer knyttet til praktiseringen av vilkårene i avtalen», skriver KD

i en e-post til Universitas.

De trekker blant annet frem at tildelingssystemet for studentboliger i Schultz' gate skiller seg fra tildelingsreglementet som gjelder for øvrige SiO-boliger, og mener derfor at likebehandlingsprinsippet av alle studenter blir styrket etter revideringen.

Den ordinære studentboligformen

– Vi mener at vi burde få Studentehuset gratis, siden SiO fikk det gratis fra Kunnskapsdepartementet i 2008, sier Hansen.

Husittene har opprettet en spleis der pengene skal gå til den fremtidige selvstendigheten de jobber for.

De forklarer at det var i 2008

studentene fikk problemer med SiOs drift av huset.

– Vi ser gang på gang at folk som har bodd i dette studenthuset, har måttet kjempe for at det skal fortsette å være etter 2008, sier beboer Erlend Øyvindssønn Ravnanger.

Husittene er klare på at de vil klare å drifte Hus på egen hånd.

– Hvis man klarte å drifte huset de 100 første årene, så ser vi ikke noe problem med å fortsette slik, sier beboer Oda Synnøve Husby.

Fotograf Susanne Njølstad Skandsen bor på Studentehuset Schultz' gate.

universitas@universitas.no

1993:

I husets eget magasin står det om redselen for at Studentsamskipnaden overtar driften: «Underlagt et megalomant pampevelde vil våre tradisjoner med selvstyre og egeninnsats pulveriseres og i beste fall reduseres til emne for festtaler».

2008:

SiO får boligen gratis av Kunnskapsdepartementet.

2025:

SiO og Kunnskapsdepartementet fjerner vedlegg fire i avtalen fra 2008 som sikrer selvstyre og betaling til studentarbeiderne på huset.

Brukte mest på valgkamp – tapte

I årets rektorvalg ved UiO fikk de tre kandidatene støtte på opptil 100.000 kroner til å drive valgkamp. Resultatet av valget viser imidlertid at stemmer ikke kan kjøpes for penger.

Rektorvalget

Tekst Iliad Rostami og
Sunniva M. Roligheten
Illustrasjon Sara Aarøen Lien

Det kostet å bli synlig i kampen om rektorstolen ved Universitetet i Oslo. I alle fall for de tapende kandidatene. UiO bistod med støtte til valgkampen på opptil 100.000 kroner for hvert av de tre rektorlagene som stilte. Universitas har fått innsyn i hva pengene gikk til.

Haribo og PR-hjelp

Team Harbo, med dekan ved Det medisinske fakultetet Hanne Flinstad Harbo i spissen, brukte over 93.000 kroner på valgkampen. Mesteparten gikk til det profilerte kommunikasjonsbyrået Kruse Larsen. Med bakgrunn fra politikk og presse tilbyr de støtte til strategisk kommunikasjon, krisehåndtering og politisk rådgivning, opplyser byrået på sine nettsider.

Inntektene til selskapet var på over 70 millioner i 2023 og de har både Tiktok og Petter Stordalens Strawberry Group på sin kundeliste. Totalt fakturerte Kruse Larsen over 80.000 kroner for å utvikle Team Harbos grafiske profil, designe plakater og brosjyrer, samt å bidra med rådgivning, opplyser rektorkandidat Hanne Flinstad Harbo til Universitas på e-post.

I til-

legg hadde hennes team en utgift på rundt 14.000 kroner til trykking av valgkampmateriell og promotering i sosiale medier.

Ikke nok tid

Harbo skriver at bistanden fra Kruse Larsen var nødvendig.

«Alle i teamet er i travle lederposisjoner ved universitetet. Vi prioriterte å bruke valgkampbudsjettet der vi hadde størst behov for bistand», skriver hun.

På spørsmål om hvordan Harbo ser på bruken av PR-rådgivning i en akademisk valgkamp svarer hun at

«Vi fikk bistand til utforming av kommunikasjon og ikke «PR-rådgivning». Når det legges opp til aktiv valgkamp over 11-12 uker for folk som er i fulle, krevende stillinger mens valgkampen pågår, var det nødvendig å få praktisk bistand av andre utenfor teamet.»

Kruse Larsen har hovedsakelig hjulpet dem med å spre Harbos valgplattform i digitale kanaler, opplyser Harbo.

–Var det byråets idé å dele ut Haribo-godteri på Blindern?

«Nei, dette var vår ide og heller ikke noe vi drøftet med byrået», skriver Harbo.

Hun opplyser ikke om hvor mye penger som ble

brukt på Haribo-godteriet.

Svakere kort

Heller ikke for rektorkandidat Giske Ursin og hennes lag hjalp det å ha et kommunikasjonsbyrå i ryggen.

Ursin opplyser at de brukte over 70.000 kroner på tjenester fra markedsføringsbyrået Bloom Oslo. Ved sitt hovedkontor i Kongens gate 21 tilbyr de tjenester blant annet innen merkevarebygging og digital markedsføring. Ursin mener utgiftene til kommunikasjonsbyrået var nødvendig, særlig siden de var det eneste eksterne rektorteamet som stilte til valg.

«Som eksternt team hadde vi ikke muligheten til å bruke våre dekanstillinger og en intern kommunikasjonsavdeling for å formidle hva vi gjør som UiO-ledere. Det ga oss en utfordring de to andre teamene ikke har»,

Som eksternt team hadde vi ikke muligheten til å bruke våre dekanstillinger og en intern kommunikasjonsavdeling for å formidle hva vi gjør som UiO-leder

Giske Ursin

skriver hun i en e-post til Universitas.

Ursin opplyser at Bloom Oslo hovedsakelig hjalp til med å utforme og distribuere karuseller på sosiale medier. Hjelpen var særlig nyttig i innspurten av valget, for å kunne formidle valgprogrammet deres på nett, skriver Ursin.

«Formidling av et teams styrker på en måte som treffer både studenter og ansatte i sosiale medier, er selvsagt viktig i en valgkamp.»

–Hva var vurderingene bak å bruke en så stor andel av budsjettet på reklamebyrå og annonsering?

«Synlighet i sosiale medier er vanskelig når man ikke allerede

er etablert, og derfor vurderer vi at betalt spredning var beste løsning», skriver Ursin.

Vinneren brukte minst

Påtroppende UiO-rektor Ragnhild Hennum og hennes team hadde imidlertid en annen strategi. De brukte under 30.000 kroner på deres kampanje. 20.000 kroner ble brukt til å hyre inn to yngre personer for å lage innhold til sosiale medier. Rundt 9.000 kroner gikk til trykking av 200 plakater og 1.000 løpesedler ved UiOs eget grafiske senter. Det opplyser Hennum på epost.

«Vi brukte det vi synes vi hadde behov for», skriver Hennum på spørsmål om hvorfor de brukte en så liten del av de tilgjengelige midlene.

På spørsmål om de kunne gjort mer for å nå ut til flere studenter og ansatte skriver Hennum at «vi deltok i mange åpne møter, skrev flere innlegg i Uniforum, Khrono og Universitas og var aktive i sosiale medier. Etter vårt syn gjorde vi mye. Men det hadde sikkert vært mulig å gjøre mer.»

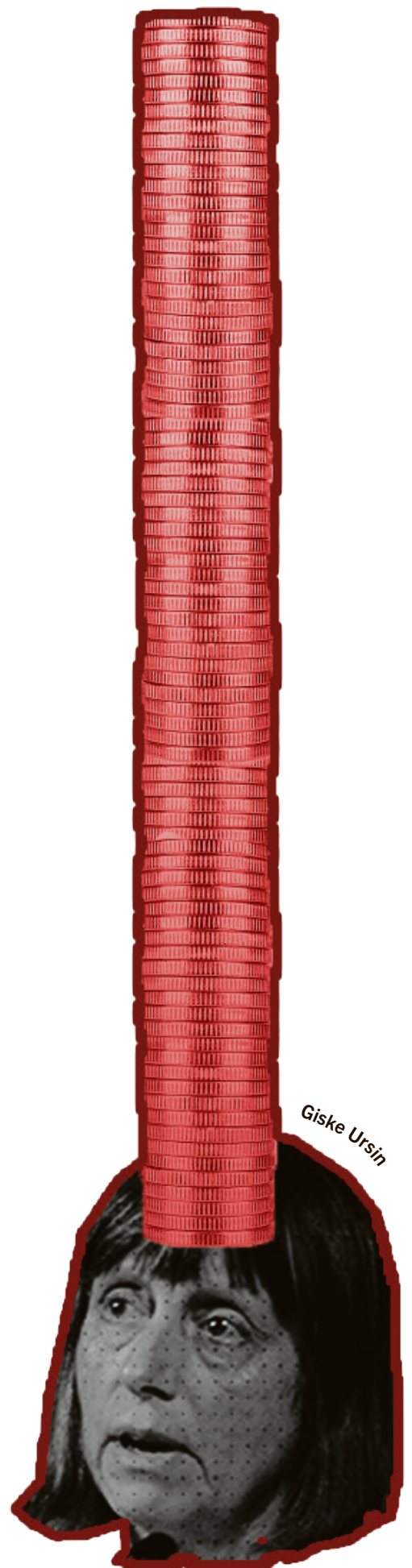
Levende universitetsdemokrati

Valgkampmidlene stilles til disposisjon for rektorkandidatene gjennom universitetsdirektøren. Nåværende direktør Arne Benjaminsen sier hensikten er å hjelpe kandidatene til å bli mer synlige, samt nå frem med sitt program. Det er særlig viktig for å nå studentene, som Benjaminsen beskriver som den vanskeligste gruppen å nå i valgkampen. 4006 studenter avga sin stemme ved årets valg, som er en økning på nesten 7 prosent fra forrige valg.

Selv om det er stor variasjon i hvor mye midler kandidatene har brukt, og at rektorkandida-

Ragnhild Hennum

Giske Ursin

ter ved Universitetet i Bergen kun får 75.000 til disposisjon, mener ikke Benjaminsen at 100.000 er for mye.

– Vi ønsker en god og rettferdig valgkamp der kandidatene får vist seg fram for studenter og ansatte. Hensikten er å synliggjøre kandidatene og gjøre universitetsdemokratiet så levende som mulig, sier han.

I tillegg til å gi kandidatene økonomisk støtte til valgkampen, hjalp universitetet også kandidatene på andre måter.

– Vi har arrangert flere debattmøter og tilbudt kurs i sce-

Vi fikk bistand til utforming av kommunikasjon og ikke «PR-rådgivning»

Hanne Flinstad Harbo

netrening for kandidatene som ønsket det, sier universitetsdirektøren.

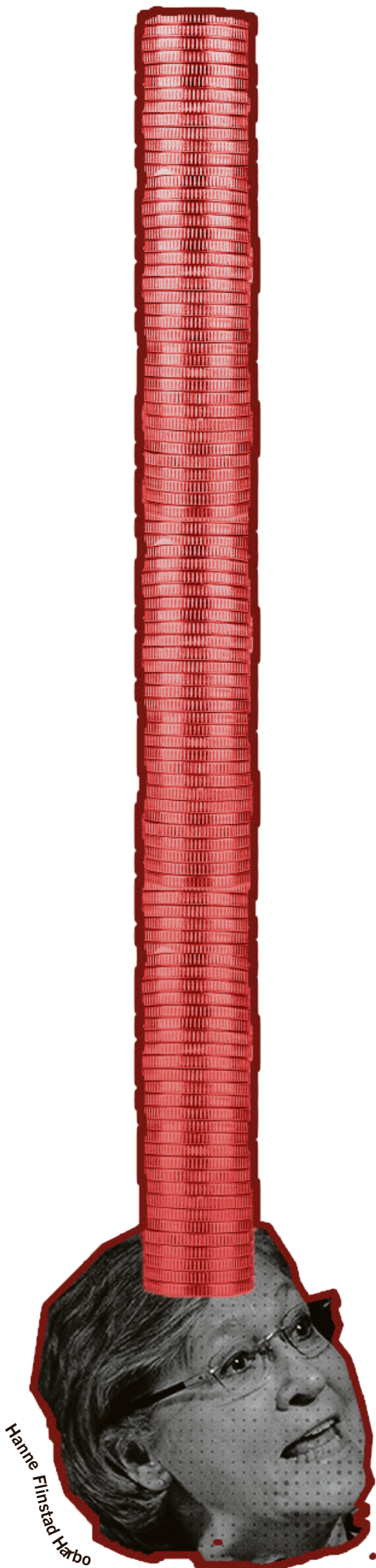
Benjaminsen opplyser at det ikke er lagt noen føringer for hvordan kandidatene bruker valgkampmidlene, utover at de må være i tråd med reglene for bruk av statlige midler.

– To av kandidatene har brukt midlene på PR-byråer. Har dere noen tanker om dette?

– Nei, vi har tenkt at formålet er at kandidatene skal få synliggjort seg selv og sitt program. Å kjøpe hjelp fra byråer mener vi er greit, så lenge kontraktene inngås på riktig måte.

Benjaminsen legger til at universitetet har fremforhandlet rammeavtaler med ulike byråer, og at kandidatene skal bruke disse avtalene for å kjøpe kommunikasjons tjenester.

universitas@universitas.no

ARKIVFOTO: ISABEL SVENDSEN BERGE

SURR I REGNINGA: Selv om feil antall mandater ble delt ut under årets valg, blir det ikke nyvalg.

Oppdaget feil i valgresultat

Feil informasjon fra universitetet surret til utregningen av mandater etter studentparlamentsvalget ved UiO. Nå får Venstrealliansen et ekstra mandat.

Valgfeil

Tekst Kristine Heier

Den 30. april ble studentparlamentsvalget ved UiO avsluttet. Stemmene ble telt opp og mandater ble utdelt. Valgseieren gikk til Lista, som fikk fem av 26 mandater, og Venstrealliansen kom like etter med fire mandater.

Mandag denne uken kom det imidlertid en e-post fra daglig leder av Studentparlamentet (SP) Miriam Byjou Røsler til alle listeledere. Der stod det at det hadde blitt utdelt feil antall mandater i Studentparlamentet etter årets valg, grunnet en administrativ feil.

I e-posten skriver administrasjonen i Studentparlamentet at antall mandater var blitt utregnet på basis av feil studenttall på UiO. Tallet UiO hadde oppgitt samsvarte ikke med antallet studenter registrert i databasen for høyere utdanning. Dermed skulle det vært 27 mandater som ble utdelt, ikke 26. Det ekstra mandatet går etter nøye gjennomgåtte utregninger til Venstrealliansen, og de ender dermed opp med fem mandater – like mange som valgvinneren.

Administrasjonen beklager feilen og informerer om at denne endringen «ikke hadde innvirkning på hvordan folk stemte, og derfor ingen praktisk eller demokratisk konsekvens som ville lagt til grunn for nyvalg».

Daglig leder av SP Miriam Byjou Røsler bekrefter innholdet i e-posten: – Hvem sin feil det var er vanskelig å si, men vi burde ikke tatt for gitt at tallene fra UiO var riktige, sier hun i en telefonsamtale med Universitas. Hun forteller at Kontrollkomiteen nå også har sendt ut en e-post til alle listene om hvordan dette har blitt regnet på.

Listeleder for Venstrealliansen Arthur Sickinghe Kleis synes det er hyggelig å høre at de får tildelt et ekstra mandat.

– Er du skuffet over at en sånn feil kunne skje?

– Det var et rent teknisk problem, så selve utregningen var riktig, men UiO-tallet samsvarte ikke med statens. Vi har bedt om og fått grunnlag for hvordan de har regnet det ut, og der kommer det veldig tydelig frem hvordan det ble gjort, sier Kleis.

universitas@universitas.no

Bystyret krever plan 10 000 studentboliger

POTENSIAL: Økern er et av områdene SV peker på som egnet for en ny studentby.

Bystyret i Oslo har vedtatt at byrådet må lage en plan for 10 000 nye studentboliger. Men partiene er uenige om hvem som skal få lov til å bygge dem.

Studentbolig

Tekst Anja Natacha Samdvik
Foto Isabel Svendsen Berge

Boligkrisen i Oslo har lenge vært et økende problem, med skyhøye priser og mangel pleiligheter. Blant dem som merker presset hardest, er studentene.

I mars skrev Universitas at SV etterlyste en handlingsplan fra byrådet for å oppfylle Høyres valgløfte om 10 000 nye studentboliger. Nå har bystyret vedtatt at byrådet innen utgangen av 2025 skal legge frem en plan for hvordan målet kan nås. Forslaget fikk bred støtte og beskri-

ves som et viktig skritt i kampen for flere og billigere studentboliger. Frp forteller til Universitas at de valgte å støtte vedtaket fordi de mener det har skjedd altfor lite siden Høyre lovet 10 000 nye studentboliger under valgkampen.

– For oss var det viktig å få fortgang i arbeidet og sørge for at det faktisk kommer en konkret plan for hvordan målet kan nås, sier Julianne Ofstad.

Kaja Ingdal Hovdenak, leder i Norsk studentorganisasjon (NSO), sier at vedtaket er en seier for studentene, men også for alle som leier på det private markedet.

Hun mener det er positivt at Oslo kommune nå har vedtatt tiltaket, og håper at andre byer lar seg inspirere og følger etter.

– Vi kan ikke vente fem år

SV-leder Sunniva Holmås Eidsvoll kaller vedtaket et viktig gjennomslag for studentene, men advarer samtidig mot at det kan gå for sakte. Hun krever at byrådet allerede nå begynner å stille krav om studentboliger i nye reguleringsplaner, slik at byggingen kan komme i gang raskere.

– Nye reguleringsplaner tar ofte fem-seks år før de blir vedtatt. Da kan vi ikke vente, vi må stille krav nå hvis vi skal rekke å få bygget studentboliger raskt.

Eidsvoll påpeker at studentboligene må fordeles jevnt over hele byen, og bygges på steder hvor

studenter faktisk ønsker å bo.

– Hvor kan det være aktuelt å ha disse studentboligene?

– SV har pekt på Økern som et område hvor det burde komme en ny studentby. Det er et område som er under stor transformasjon. Økern ligger tett på et kollektivknutepunkt, både T-bane og buss, og det er kort vei til Oslo sentrum.

Hun understreker at studentene trenger boliger i nærheten av utdanningsinstitusjonene.

Privat eller offentlig?

Videre advarer Sunniva Holmås Eidsvoll mot at private selskaper kan få statlig støtte for å tjene penger på studentenes behov for et sted å bo. Hun er tydelig på at det bør være studentsamskipnaden (SiO) eller andre ikke-kommersielle aktører som bygger de nye

For oss var det viktig å få fortgang i arbeidet og sørge for at det faktisk kommer en konkret plan for hvordan målet kan nås

Julianne Ofstad (Frp)

studentboligene i Oslo.

SV mener at fellesskapets penger skal gå til å sikre rimelige studentboliger, ikke til å skape for-tjeneste for kommersielle aktører.

for er

ARKIVFOTO: ISABEL SVENDSEN BERGE

UTÅLMODIG: SV-leder Sunniva Holmås Eidsvoll krever at byrådet setter fart på byggingen av studentboliger i Oslo.

– Når staten gir støtte, skal pengene gå tilbake til studentene, ikke til privat profitt, sier hun.

Eidsvoll peker på at Høyre ønsker å åpne for at kommersielle aktører som Olav Thon-gruppen skal få statlig støtte til å bygge studentboliger, noe SV er sterkt imot.

Frp mener det er helt avgjørende å bruke både offentlige og private aktører for å lykkes med å bygge nok studentboliger.

– Hvis vi bare lar én type aktør bygge, risikerer vi å ende opp med for få boliger som studentene har råd til å bo i, sier Ofstad.

Krever endringer i Husbanken
I en e-post til Universitas skriver Høyre at de støtter vedtaket om

å lage en plan for 10 000 nye studentboliger innen 2025. Samtidig mener de at Husbankens regelverk må mykes opp, slik at også andre

Når staten gir støtte, skal pengene gå tilbake til studentene, ikke til privat profitt

Sunniva Holmås Eidsvoll (SV)

aktører enn studentsamskipnaden SiO kan få lån til å bygge studentboliger. Dette ønsket fikk støtte fra Frp, mens SV og Rødt stemte imot.

Husbanken, som hører inn under Kommunal- og distriktsdepartementet, forvalter blant annet lån, tilskudd og bostøtte for bolig-

bygging. Fram til nå har det stort sett vært studentsamskipnadene som har fått støtte til studentboliger, men nå åpnes det gradvis for at også private aktører kan få lån og tilskudd. Husbanken understreker at de ikke tar politiske beslutninger selv, men følger den boligpolitikken regjeringen bestemmer.

Høyre viser også til uttalelser fra byrådsleder Eirik Lae Solberg (H), som i 2022 sa til Dagbladet at det ikke er mulig å få på plass 10 000 nye studentboliger på bare fire år. Partiet understreker derfor at de aldri har lovet at 10 000 boliger skulle stå klare i løpet av én byrådsperiode.

universitas@universitas.no

ANNONSE

Tilbudsguiden

AVIS

**Pen sum
for studenter:**

MORGENBLADET
**10 uker for
10 kroner**
Deretter 50 % studentrabatt

Bestill på morgenbladet.no/student

Da Dagsavisen

Få 50 % studentrabatt på Dagsavisen!

Bestill her:
abonnement.dagsavisen.no/student

dagsavisen@mediacconnect.no
Tlf: 22 99 80 00
www.dagsavisen.no

LYD- OG LYSUTLEIE

Skal du ha fest?

LYD.NO Utleie av:
- Lyd
- Lys
- Aktivitetsleker
- ute/innekino
- Sceneteknisk
- Silent Disco
**10% Student
rabatt**

DJ BOOKING NORGE AS
www.djb.no

Allt av artister og underholdere

MUSEUM

Astrup Fearnley Museet

Frida Orupabo
*On Lies, Secrets and
Silence*

07.02–27.04.25

U25-medlemskap	190,-
Studentbillett	100,-
Under 20	Gratis

Nasjonalmuseet

Utstillinger • Arrangementer
Åpninger • Klubbkveld • Bibliotek
Foredrag • Samtaler

Student under 30 år: 120,-
Medlem U25: 349,-

STUDENTBOLIG

**På leting etter
et nytt hjem?**

www.ankerstudentbolig.no

SYKKELVERKSTED

KUTLUR

TILBUDSGUIDEN

**-
GODE**

TILBUD

FOR

STUDENTER

Fra livskrise til framtidshåp

KEIRA WAS HERE: Keira forlot Livslosen med følelsen av at hun hadde en framtid.

På Livslosen tilbys et fellesskap for dem som strever med selvmordstanker. Der fikk Keira (23) hjelp til å skjønne at hun ennå har mange historier å fortelle.

Mental helse

Tekst Selma Flood
Foto Emilie Holtet

– Så fint å komme tilbake hit, det er *good vibes*.

Universitas møter Keira Screeche-Powell (23) en lys og mild ettermiddag i april. Uteområdet på Lovisenberg er stille og folketomt. Man skimter lysegrønne knopper på trærne og små blomster på gressplenene.

– Jeg følte meg ekstremt ukomfortabel, og ville ikke være i kroppen min. Jeg hadde ikke lyst til å leve. Da skjønnte jeg at jeg hadde løyet for meg selv.

Over en femtedel av alle studenter har hatt selvmordstanker, og fem prosent av studenter sier

de har forsøkt å ta sitt eget liv. Det kom frem i Studenters helse- og trivselsundersøkelsen (SHoT) i 2022, da den ble gjennomført forrige gang.

Dødsårsaksregisteret for 2024, publisert av Folkehelseinstituttet (FHI), viser at de siste års trend med en svakt økende selvmordsrate fortsetter. For gruppen 1–29 år utgjorde selvmord nesten en tredjedel av dødsfallene i 2024.

Keira kunne blitt én av dem. Nå vil hun fortelle om hva som endret utfallet.

Sorgen

Våren 2024 er Keira student ved Høyskolen Kristiania (HK). Hun har en samboer, Sebastian, og elsker å studere psykologi. Hun har

snart gjennomført sitt første år på studiet. Så mister hun samboeren. Han dør av selvmord.

Tapet rokker ved hele hverdagen til Keira.

– Jeg har strevd med depresjon og traumer tidligere, som jeg har

Her tåler vi å høre akkurat hvordan folk har det

Lisa Solnørdal, rådgiver på Livslosen

klart å takle. Men denne gangen ble teppet revet vekk fra under beina mine.

Hun mister rutiner for å spise og sove. Hun er musiker, men kutter ut musikken. Å konsentrere seg om eksamen er umulig.

– Det var ingenting annet enn

«jeg vil dø» som skjedde oppe i hodet mitt. Så begynte jeg å røyke masse, drikke masse. Jeg brydde meg ikke om noen ting, tenkte *what's the point*. Jeg hadde mista sjelevennen min.

Med sommeren kjennes livet litt lettere. Keira skater og spiller litt konserter. Vennene tar vare på henne etter tur.

Høsten 2024 vil hun begynne med studier igjen. Noe som ikke er for krevende, men kan hjelpe til med å strukturere dagene. Hun begynner på kunst og håndverk ved Universitetet i Sørøst-Norge (USN), på campus Vestfold i Horten, byen hun bor i.

– I starten gikk det bra, det var fint å kunne få utløp for følelsene gjennom kunsten.

Men så skal oppgaver og eksamener leveres inn. Stresset øker, og alt det vonde slår innover henne med enda større kraft.

– Det gikk opp for meg at jeg egentlig ikke hadde det noe bra.

Keira oppsøker helsehjelp. Hun ønsker å bli innlagt på akuttpsykiatrisk avdeling, men får ikke plass.

Livslosen

Via en bekjent hører Keira om Livslosen. I tredje etasje i et gammelt, gult hus på Lovisenberg i Oslo finnes det noen som vil ta henne imot. Dit kan mennesker med selvmordstanker få komme og være i fem døgn. Det er et gratis lavterskeltilbud, uten krav om

Vi løser ikke alt her. Men det kommer til å løse seg

Linn Therese Angre, rådgiver på Livslosen

henvisning eller diagnose.

Keira ringer og får beskjed om

HÅPETS VEGG: En vegg på Livslosen er fylt med lapper fra tidligere gjester om hva som har gitt dem håp.

POSITIV SPIRAL: Gjennom musikken sin vil Keira gi andre håp.

Livslosen

- + Kortvarig lavterskeltilbud for personer med selvmordstanker
- + Tilbyr ikke helsehjelp
- + Gratis og landsdekkende
- + Livssynsnyttalt
- + Drives av Stiftelsen Diakonisehuset Lovisenberg (SDL)
- + Telefon: 45 84 54 63

Kilde: Livslosen, lovisenberg.no/livslosen

at hun kan komme dit kun noen få dager senere.

– Det var raskere enn jeg noen gang har fått svar av helsevesenet.

På Livslosen føler Keira seg ivaretatt fra dag én. Første kveld snakker hun med en av nattevaktene om skyldfølelsen hun har båret på etter tapet av samboeren.

– Vi snakket i fire timer. Jeg husker ikke en gang akkurat hva han sa. Men det å bli lyttet til, bare vite at noen var der. Det var så godt å bli tatt imot, tatt inn i noen sin omsorg.

En del av opplegget på Livslosen består av strukturerte daglige samtaler.

– Da er vi ikke redde for å spørre direkte om selvmordstankene,

sier Lisa Solnørdal, rådgiver på Livslosen.

Ikke terapi

Solnørdal påpeker at selvmordstanker kan oppstå hos alle. Også hos de som på papiret egentlig har alt. Tankene kan fortone seg ulikt: Noen har tenkt at de helst ikke vil våkne i morgen, andre har lagt konkrete planer.

Hun trekker frem at det ofte er vanskelig å snakke med folk i eget nettverk om det vonde man bærer på.

– Man kan kjenne på ansvar for andres følelser, at man må trøste dem fordi man selv har det vanskelig. Men her tåler vi å høre akkurat hvordan folk har det.

De som kommer til Livslosen er gjester, ikke pasienter. Ingen-ting blir journalført. Av oppføl-

Det kan ha en terapeutisk effekt å møte andre mennesker

Ingrid Nyhus, daglig leder på Livslosen

ging i etterkant får gjestene en telefonsamtale to uker etter opphold og to håndskrevne brev i posten.

Livslosen er døgnbemannet av

«livsloser». Staben består av totalt elleve ansatte med ulik bakgrunn og kompetanse. I tillegg er det rundt førti frivillige tilknyttet tilbudet. Gjennom menneskemøter og samtaler tilbys et nytt perspektiv for dem som av ulike grunner har tanker om å ta livet sitt.

– Vi tilbyr ikke terapi. Men det kan ha en terapeutisk effekt å møte andre mennesker, tror daglig leder Ingrid Nyhus.

Rutiner

– Et kjennetegn for dem som kommer hit er et totalt fravær av rutiner i hverdagen, forteller Linn Therese Angre, en av de andre ansatte på Livslosen. Hun er utdannet sykepleier.

– Nå har jeg skjønt hvorfor vi brukte så mye tid på å lære om de kjedelige primærbehovene på sykepleiestudiet. Mange som sliter sover ikke, og spiser enten veldig lite eller veldig mye.

Under oppholdet må gjestene følge faste tider for vekking og måltider. Slik får de en ramme for å jobbe med vonde tanker og følelser, og rutiner å ta med seg tilbake til hverdagen sin.

– Den uka jeg var her ble jeg pushet til å fokusere på å klare å spise og sove, få tilbake døgnrytmen og alle de basisbehovene man trenger å få på plass for å være i live, forteller Keira.

Hun peker mot det rosa håret sitt.

– Det går ikke an å jobbe her

oppe hvis du ikke har det bra fysisk.

Angre er tydelig på at de ikke gir noen lovnad om å fikse alt man sliter med i løpet av de fem dagene på Livslosen.

Selv om alle går gjennom forskjellige ting i livet, er det de samme følelsene vi kjenner på

Keira Schreече-Powell (23), student og tidligere gjest på Livslosen

– Vi løser ikke alt her. Men det kommer til å løse seg.

Spør en ekstra gang

Oppholdet har inspirert Keira til å fortsette å snakke om mental helse. Hun spør gjerne en ekstra gang hvordan vennene hennes egentlig har det.

– Jeg føler at vår generasjon begynner å bli litt ferdig med å gå rundt grøten. Det virker som verden begynner å bli litt mer åpen for at ikke alle har en perfekt mental helse. Selv om alle går gjennom forskjellige ting i livet, er det de

samme følelsene vi kjenner på. Vi føler oss alle ensomme, dumme, rare, irriterende.

– *Hvem ønsker du at skal få vite om Livslosen?*

– Alle som sliter, kjenner noen som sliter, eller kommer til å kjenne noen. Særlig de som har makt til å lage flere lignende tilbud. Vi trenger en Livslosen i hver by.

Store drømmer

Å holde på rutinene er hardt arbeid. Keira er fortsatt sykemeldt fra studiene. Men hun har funnet tilbake til musikken.

– For meg er musikken en positiv spiral, i motsetning til alle de negative spiralene jeg har vært i. Jeg føler også et nærvær av Seb når jeg spiller gitar.

– *Hva drømmer du om?*

– Det hadde jo vært kult å bli rockestjerne. Og tjene nok penger til å kjøpe mamma et hus.

Bandet hennes, Ash Baby, har blitt anbefalt av Urørt hos NRK P3. Til sommeren venter flere konserter og festivalopptredener.

– Jeg har mange historier å fortelle. Med musikken vil jeg si: du er ikke alene, det kommer til å gå bedre.

Trenger du noe å snakke med?
Mental Helse: 116 123
Kirkens SOS: 22 40 00 40

KUNNSKAP: Edvard Botterli Udnæs mener det er viktig med økt bevissthet rundt studenter med funksjonsnedsettelse.

En ny rapport om studenter med funksjonsnedsettelse og tilrettelegging i høyere utdanning ble publisert denne uka. Rapporten viser at mange opplever tilretteleggingen som utilstrekkelig.

Inkludering

Tekst Kari Haugli Leivdal
Foto Emilie Holtet

Tirsdag 8. april kom Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse (HK-dir) med en ny rapport om studenter med funksjonsnedsettelse. Rapporten legges frem under et webinar torsdag 24. april.

Der kommer det blant annet frem at flere studenter melder om funksjonsnedsettelse enn før. I tillegg oppgir nærmere 40 prosent av studentene med funksjonsnedsettelse at støtten de får fra utdanningsinstitusjonene ikke er god nok. Institusjonene på sin side melder om flere henvendelser og mer komplekse problemstillinger som gjør tilrettelegging krevende.

Edvard Botterli Udnæs er student ved Samfunnsvitenskapelig fakultet på UiO. Han skrev 5. april i Aftenposten om utfordringer ved å være funksjonshemmet student.

Han mener det er viktig at en slik rapport lages.

– Vi trenger kunnskap om barrierene i høyere utdanning for at vi skal kunne gjøre noe med problemet, sier Udnæs på telefon til Universitas.

I fjor publiserte også Statistisk sentralbyrå en Eurostudent-undersøkelse, som viste at en av fem norske studenter oppgir at de har en funksjonsnedsettelse som opplever begrensende.

Viktige funn

HK-dir har som mål å øke kunnskapen blant institusjonene for høyere utdanning om utfordringer personer med nedsatt funksjonsevne møter, om tiltakene for tilrettelegging og deres effekter.

Med funksjonsnedsettelse menes «tap av eller skade på en kroppsdel eller i en av kroppens funksjoner, slik som mental, intellektuell eller sensorisk funksjonsnedsettelse». Psykiske lidelser inngår også i rapportens definisjon.

Man har sett for snevert på funksjonshemminger og tilrettelegging i universitet- og høyskolesektoren

Edvard Botterli Udnæs, student på bachelorprogrammet i Statsvitenskap

Den gruppen av funksjonsnedsettelse som øker mest er psykiske lidelser. Og de største utfordringene er knyttet til studenter

med usynlige funksjonsnedsettelse som kroniske lidelser, psykiske problemer eller atferdsdiagnoser.

– At flere med usynlige funksjonshemminger definerer seg selv som funksjonshemmet er for såvidt en positiv ting, forteller Udnæs.

Selv om han ikke vil si noe sikkert legger han til at tallene kan tyde på en positiv utvikling i samfunnet, der vi beveger oss mot mer aksept.

Videre viser rapporten at antall studenter som sier tilretteleggingen er «helt tilstrekkelig» går ned, samtidig går også tallene ned for studenter som mener tilbudet er «ikke tilstrekkelig i det hele tatt». Det er også oppgang i studenter som melder at støtten er «utilstrekkelig» og «verken tilstrekkelig eller utilstrekkelig».

Ifølge HK-dir har institusjonene planer for både universell utforming, og individuell tilrettelegging, men hvor systematisk disse planene blir implementert varierer. Der systematiseringen av tilretteleggingen har kommet

lengst er innen eksamenstilrettelegging.

Høyere forventninger til institusjonene

Utdanningsinstitusjonene melder om økt saksmengde, og at tilretteleggingsspørsmål er mer sammensatt og tidkrevende enn før, ifølge rapporten. En potensiell årsak til den økte arbeidsmengden er at studenter stiller høyere krav om tilrettelegging til utdanningsinstitusjonene nå enn før.

At flere med usynlige funksjonshemminger definerer seg selv som funksjonshemmet er for såvidt en positiv ting

Edvard Botterli Udnæs, student på bachelorprogrammet i statsvitenskap

– Det føles som et forsvar av status quo, i stedet for at institusjonene går inn i seg selv og ser på hvordan de faktisk kan gjøre høyere utdanning mer tilgjengelig, sier Udnæs.

Han mener at dette gjenspeiler en holdning mange med funksjonsnedsettelse møter, at de må forstå at høyere utdanning ikke er for dem.

Manglende innsikt av studentenes faktiske behov pekes på som en av hovedutfordringene for saksbehandlere. Udnæs bemerker seg at dette ikke er overraskende da det er vanskelig for studentene å finne informasjon og vite hvem de skal henvende seg til.

– Når man begynner på universitetet vet man ikke nødvendigvis hva man har behov for, for man vet ikke hva man kommer til, legger han til.

Økonomi og manglende kunnskap nevnes som ytterligere utfordringer.

Veien videre

Klarhet i lovverket, mer kunnskap, og mer samarbeid og koordinering er noen av forslagene til tiltak HK-dir kommer med. Udnæs sin oppfordring er at universitetene

og høyskolene må forbedre sine informasjonsrutiner og faktisk nå ut til studentene som har tilretteleggingsbehov, siden dette er lite standardisert.

– Man har sett for snevert på funksjonshemminger og tilrettelegging i universitet- og høyskolesektoren, jeg tror sektoren er veldig konservativ, man trenger å ‘shake things up’.

Han presiserer at han mener dette er i stor grad et politisk ansvar og at man bør legge mer press på Kunnskapsdepartementet.

Edvard Botterli Udnæs stiller til valg som 22. kandidat for Oslo SV, men uttaler seg som privatperson i denne saken.

Vurderer du barn i studietiden?

ROLIGE HVERDAGER: Etter morgenen med sønnen, liker Eirik Toressønn Myrvold å sitte på Deichmann Torshov for å skrive på masteroppgaven.

Hvordan funker det å ha barn som student? Å kunne være mer hjemme og ha fleksibilitet er en luksus, men det lønner seg neppe økonomisk, mener studentpappa.

Studentforelder

Tekst Julia Leo
Foto Susanne Njølstad Skandsen

Hver fjerde student har barn i Norge, ifølge den europeiske studentundersøkelsen fra 2021. En av disse er Oslomet-student Eirik Toressønn Myrvold (26), som går siste semester på master i by- og transportplanlegging ved Oslomet.

–Hvordan har dere opplevd det å få barn som student?

–Kjempefint! Det var planlagt. Etter å ha vært sammen i åtte år kom det ikke som noe sjokk for familie og

venner når Myrvold og samboeren ventet barn. For Myrvold har fleksibiliteten i tid vært mye mer verdifull enn det økonomiske aspektet.

– Å kunne være mer hjemme og være helt fleksibel på når jeg jobber er utrolig deilig. Det tror jeg virkelig er en luksus som jeg unner flere, sier han.

Myrvold trekker fram mange positive sider ved å få barn nå. God fysisk form, mer tid og mindre stress har vært store faktorer i valget deres om barn. Under hans egen barndom i Oslo var besteforeldre en stor rikdom i livet, derfor ønsker han det samme for sine

barn så lenge det er mulig.

– Mine foreldre var omtrent like gamle som meg da de fikk barn, forteller han.

Uforutsette risikoer

Myrvold og samboeren gikk over utgiftene sine og regnet seg fram til at de hadde nok handlingsrom for at det skulle gå fint. Likevel anerkjenner han at det var enkelte risi-

Det med bolig er en barriere for mange tror jeg

Eirik Toressønn Myrvold

koer som ikke ble tatt like mye med i beregningen.

–Det hadde jo vært større risiko hvis hun skulle blitt ufør av komplikasjoner. Det tok vi ikke så mye høyde for. Også tenkte vi heller ikke så mye på det med å komme ut i jobb og med barnehageplass.

I etterkant har de innsett at 11 måneder er litt for tidlig å sende sønnen i barnehage. Derfor venter kanskje Myrvold litt med fulltidsjobb etter endt studie denne våren.

Denne beslutningen ville kanskje ikke vært mulig økonomisk hvis begge var studenter. Myrvold opplever ikke tilrettelegging på studiet som et problem og mener utfordringen heller blir å gå ut i jobb senere.

– Jeg har hatt en periode hvor jeg ikke jobbet og får en periode etter sommeren hvor jeg ikke jobber. Det kan hende det påvirker muligheten min for å få en jobb etterpå, eller hvor fort jeg får en jobb, påpeker han.

Smarte valg

I Nav og Lånekassens reglementer kan det være vanskelig å forstå hva man som student har rett på.

–Ja, systemet er komplisert, men det er også åpent nok til at jeg har tatt taktiske valg for å få det best mulig, sier Myrvold.

Ifølge Navs bestemmelser må du ha jobbet 6 av de siste 10 månedene for å ha retten til foreldrepenger. Ved at Myrvold da

Vi får jo gratis penger av staten

Eirik Toressønn Myrvold

unn gikk å jobbe et par måneder, mistet han retten. Dermed kunne mor søke om å overta hans del av permisjonen og være lengre hjemme med sønnen samtidig som hun får fulltidslønn.

Siden samboeren også ble gravid som student, var det mindre enn syv måneder siden hun studerte da hun ble mor. Noe som også ga henne rett til foreldrestipend fra lånekassen, mens Myrvold får vanlig studielån. Det løste seg derfor mye bedre økonomisk for dem enn forventet.

Gunstig å bli studentfar, men ikke økonomisk

Myrvold mener noen ting må være på plass før man kan få barn, og legger ikke skjul på at han er privilegert. Selv var de heldige med hjelp fra foreldre og banken for å kjøpe bolig.

– Synes du det er godt tilrettelagt for foreldre?

–Det med bolig er virkelig en barriere for mange tror jeg, og jeg tror nok vi ville tenkt annerledes hvis vi leide eller hadde høyere boutgifter.

I Oslo var den gjennomsnittlige

Dette er rettighetene du kan ha krav på som student med barn:

- + Hvis du har rett til lån/stipend de fire siste månedene før fødsel, kan du få hele basisstøtten som foreldrestipend i inntil 49 uker fra Lånekassen
- + Tilleggsvis gir Lånekassen barnestipend på opptil 2028 kroner per måned ved ett barn, og 1319 kroner for hvert barn flere enn to
- + Dersom du har hatt inntekt minst 6 av de 10 siste månedene før permisjon, kan du velge mellom å få 100 prosent eller 80 prosent av inntekten basert på hvor lang permisjon du tar
- + Dersom du ikke har en inntekt som gir rett til foreldrepenger kan du få en engangsstøn på 92.648 kroner per barn du føder fra Nav
- + Du kan få kontantstøtte i inntil elleve måneder på maks 7500 kroner per måned med barn i alderen 13-23 måneder, hvis barnet ikke er i barnehage
- + Barnetrygden fra Nav er på 1766 kroner per måned for barn under seks år, og 1510 kroner for barn mellom seks og 18 år
- + Du kan få et tilleggs lån på inntil 115.880 kroner til sammen for studenter mellom 18-30, og samme beløp per år hvis du er over 30
- + Ettersom en student kan få foreldrestipend i inntil 49 uker, vil det si at en forelder i teorien kan ta et halvt til to semestre i utlandet på utveksling og få alle skolepengene dekket. Forbeholdt at studenten har rett til foreldrestipend og ikke studerer i utlandet på nett

fødealderen til fedre 34 år i 2024, som er høyest i landet. Dette er også byen hvor studentene sliter i størst grad med betalingsproblemer, ifølge SSB.

Myrvold er fornøyd med hvordan støtten gikk opp for dem, men erkjenner at det kan være grunn til å se på ordningene av en samfunnsmessig grunn.

– Vi får jo gratis penger av staten, og jeg synes man skal være forsiktig med å kreve mer av det. Men kanskje kan det lønne seg for samfunnet å se på om ordningene kan bli mer lønnsomme og stimulere til at flere skal få barn tidligere, med tanke på at mange i Oslo får det sent.

Selv om Norge er et av landene som scorer høyest i Europa med antall studenter som har barn, er det ikke noe som tyder på at det er økonomisk gunstig.

– Jeg tror det skal godt gjøres å få det til å bli mer lønnsomt økonomisk å få barn mens man er student enn hvis man er i fulltidsjobb, sier Myrvold og legger til:

– Men hvis alternativet er å være i deltidsstilling eller å ikke være i jobb, så vil det jo kanskje lønne seg.

Når lønn blir lån

OFRER: Brage Wesche Guttormsen ofrer stipendet sitt for god arbeidserfaring og en stabil økonomi.

Jobber du mye ved siden av studiene? Da kan du risikere å miste stipendet ditt.

Lånekassen

Tekst Thale Donald Rowe
Foto Susanne Njølstad Skandsen

En ny analyse fra Lånekassen viser at flere studenter enn før tjener mer eller har høyere formue enn de fastsatte beløpsgrensene. Studenter som har inntekt eller formue over beløpsgrensene får like mye i støtte som andre, men de får en mindre andel som stipend.

Brage Wesche Guttormsen studerer journalistikk på Oslo-

met. Det er et fulltidsstudium med 80 prosent oppmøtekrav i de fleste fag. Ved siden av studiene jobber han som tilkallingsvikar på NRK. Han skjønner allerede at jobben kan komme til å koste ham dyrt når han er ferdig med studieløpet.

– Jeg må bare lukke øya og trykke play, og se hva som skjer når jeg er ferdig studert. Men jeg vet at det kommer til å bli jævlige lån, sier Guttormsen.

Guttormsen er over 30 år og har derfor fått innvilget tilleggsskipend for voksne. Tross frykten

for dagen nedbetalingsplanen fra Lånekassen kommer, ser han seg nødt til å jobbe ved siden av studiene.

Studenter med forutsetninger til å jobbe skal ikke bli straffa for å legge inn noen timer ekstra innsats på jobben

– Jeg har et boliglån jeg må betale ned på hver måned. Etter at den fakturaen er betalt hadde jeg stått igjen med omtrent 3000 kro-

Lånekassens beløpsgrenser

- + Studenter som bor borte kan få inntil 40 prosent av lånet omgjort til stipend, hvis de består utdanning og har inntekt og formue under beløpsgrensen.
- + Inntektsgrensene i 2025 er 224 709 kroner for de som får studiestøtte i mer enn sju måneder. Når grensen er nådd, reduseres stipendet i takt med inntekten.
- + I 2025 kan studenter tjene rundt 340 000 kroner før de ikke lenger får noe omgjort til stipend.
- + Formuesgrensene i 2025 er 511 220 kroner for studenter som ikke er gift eller har samboer med felles barn.

nattevakt etter undervisning. Da fungerer man jo ikke.

Han har forståelse for at det finnes en beløpsgrense for inntekt, men synes spesielt studier med 80 prosent oppmøte burde få en tilpasset utbetalingsplan.

Tydelig økning

Tallene fra Lånekassen viser at det de siste årene har vært en økning i andelen studenter som går over Lånekassens beløpsgrenser. Mens det i perioden 2014–2021 var mellom 18 og 20 prosent av studentene som tjente over eller hadde høyere formue enn beløpsgrensene, økte dette til 27 prosent av studentene i 2023.

Leder for analyse i Lånekassen Beate Ellingsen tror det er flere forhold som spiller inn som påvir-

Jeg må bare lukke øya og trykke play, og se hva som skjer når jeg er ferdig studert. Men jeg vet at det kommer til å bli jævlige lån

Brage Wesche Guttormsen (30), student

ner i minus på konto, hvis det ikke hadde vært for NRK-jobben, sier Guttormsen.

Han forteller at det er vanskelig å kombinere studier og jobb når renten øker og det generelt blir dyrere å leve. Dessuten synes han det er dumt å ikke bruke studietiden til å få mest mulig relevant erfaring som han kan ta med seg inn i arbeidslivet.

En tidskabal

Kunnskapsdepartementet mener at inntektsgrensen legger til rette for en balanse mellom tidsbruk på studier og betalt arbeid. Guttormsen syns ikke det fungerer særlig godt.

– Det fungerer ikke at studier har samme inntektsgrense og mengde støtte i året, når alle studier har helt ulike oppmøtekrav. Det burde gå an å gjøre noen vurderinger her.

ker økningen.

– Undersøkelser viser at studenter generelt jobber mer enn tidligere. Et annet forhold er at det er blitt flere eldre studenter som tar opp studielån, og de har ofte høyere inntekt enn yngre. Den faktiske lønnsutviklingen ble også noe høyere enn prognosene som lå til grunn når grensene for inntekt og formue ble bestemt, forklarer Ellingsen.

Studier som hovedprioritet

Kaja Ingdal Hovdenak er leder for Norsk studentorganisasjon (NSO). Hun mener at studiestøtten er for lav for at studenter kan ha studier som hovedprioritet.

– Studenter med forutsetninger til å jobbe skal ikke bli straffa for å legge inn noen timer ekstra innsats på jobben.

Ifølge Hovdenak er det sikreste tiltaket for at alle studenter skal ha en trygg og forutsigbar økonomi å øke studiestøtten og knytte den til 1,5 G. 1,5 G er grunnbeløpet i folketrygden, og ligger på 186.042 kroner per 1. mai 2025. Til sammenligning ligger Lånekasse-stipendet på 166.859 kroner for perioden 2025/2026.

Hovdenak etterlyser en helhetlig gjennomgang av Lånekassens støtteordninger som skal bidra til å sikre en forutsigbar studentøkonomi for alle studenter.

Kaja Ingdal Hovdenak, leder i Norsk studentorganisasjon

Han forteller selv at han føler at hverdagen ikke går opp.

– Jeg har flere ganger hatt obligatorisk studiedag og dratt rett på

UiO-student engasjerer seg mot EU

Blant de under 30 år ville flertallet stemt for medlemskap i EU. Nyvalgt nestleder i Ungdom mot EU tror ja-siden motive-res av frykt.

EU

Tekst Karla Beitohaugen
Foto Sigrid Ewing

Reidar Roll (22), som studerer internasjonale studier på Universitetet i Oslo, har nylig blitt valgt inn som politisk nestleder i organisasjonen Ungdom mot EU. Debat-ten om EU har blomstret opp den siste tiden, og Universitas møter Roll på Blindern for å undersøke nærmere hva som ligger bak hans engasjement mot EU.

Til tross for at Ungdom mot EU beskriver seg selv som en tverrpolitisk organisasjon, ble de i høst beskrevet som et «hjem for de høyrevridde» av Klassekampen, med bakgrunn i at organisasjonen for tiden har hatt stort gjennomslag i Fremskrittspartiets Ungdom (Fpu).

– Vi var litt sjokkerte når artike-len kom ut, det var jo ganske

hinsides. Det var mange Fpu-ere med oss på landsmøtet, men det er fordi de hadde lyst til å enga-sjere seg, og de som har lyst til å engasjere seg, de skal få lov. Og Ungdom mot EU er absolutt ikke et «hot bed» for høyrevridde, for-klarer Roll, og legger til at majori-teten av styret i organisasjonen er på rød-grønn side.

– Er det god politisk bredde i or-ganisasjonen?

– Jeg synes det. Vi har en god blanding av både røde og blå men-esker. Det er mye rom for uenig-het, og det merkes på landsmøtene våre. Så er det en balansegang i å prøve å holde andre politiske sa-ker ute av debat-ten. De politiske formålene våre skal egentlig bare handle om EU.

Fryktanalyse

I befolkningen er det nei-fler-tall. Ifølge en un-der-søkelse gjort av Sentio Research for Klassekampen og Nationen i 2024, ville 47 pro-sent av befolkningen stemt nei mot 35 prosent ja. Men hos de under 30 ser bildet annerledes ut.

Av dem ville 47 prosent stemt ja til EU, mens 30 prosent ville stemt nei. Roll, som er aktiv motstander, synes likevel ikke at statistikken er urovekkende.

– De målingene er hele tiden i sving. Jeg vil ikke si at det er bekym-ringsverdig, det ville det nok vært hvis man ikke skjønte hvorfor fler-tallet av unge er på ja-siden. Men man skjønner jo hvorfor det skjer.

– Hvorfor skjer det?

– Folk er redde. Folk tror at Russland skal komme og ta oss, og de har ikke tillit til USA lenger. Man tror ofte at USA går i en veldig irrasjonell retning. Man forstår seg ikke på amerikanerne. Man forstår seg ikke på rus-serne. Og da går man til det man forstår seg på, som er EU.

Tilhengere av EU trekker sær-lig frem en tid med krig i Eu-ropea og et ufor-utsigbart USA som grunner til at Norge burde bli medlem av

EU. Roll er likevel ikke overbevist av disse argumentene:

– Å søke trygghet i større flok-ker når det strammes rundt på

sidene er en menneskelig refleks. Det betyr ikke nødvendigvis at det er det mest rasjonelle å gjøre.

Monopol på vold

Roll uttrykker bekymring for at de voksende høyrepopulistiske kref-tene i Europa skal påvirke politik-ken til EU. Han trekker frem det omdiskuterte forslaget om en egen EU-hær:

– Hvis du plutselig har et mo-nopol på vold med en slik hær, og man så får en dårlig «regjering» i EU, hvem vet hvordan det kunne sett ut?

– Kunne ikke Norge bidratt til å motvirke påvirkningen fra ytre høyre dersom vi ble medlem i EU?

– Nei, dessverre tror jeg ikke Norge kunne kommet med de grepene som EU trenger. Våre li-berale verdier samstemmer ikke med de returnerende konservative verdiene i Tyskland, i Frankrike, i Italia. Det ville vært veldig enkelt å overkjøre Norges meninger. Og det er absolutt mulig å ha gode diplomatiske forhold til EU-land uten å være medlem.

Abonnement på høyrepolitikk

Norge har siden EØS-avtalen kom i 1994 overtatt omkring 70 pro-sent av EUs regelverk, men uten medlemskap sitter ikke Norge i

MOTSTANDER: Reidar Roll (22) er bekymret for påvirkning fra ytre høyre i EU.

rommet der reglene utformes. Til-hengere av EU hevder at dette er et demokratisk problem, og argu-menterer for at medlemskap ville gitt medbestemmelse i saker som allerede påvirker Norge.

– Er du enig i at mangelen på medbestemmelse er et demokratisk problem?

– Vi hadde fått 2 prosent av stemmene i EU-parlamentet. Det å bli EU-medlem er å tegne et livsabonnement på høyrepolitikk. Det er særdeles fordi ting foran-drer seg hele tiden, mener Roll.

universitas@universitas.no

ANNONSE

Stiftelsen Anker feirer 50 år

I 1975 åpnet vi dørene for de første studentene på Yrkesskolens Hybelhus (nå Anker Studentbolig) i Oslo.

Siden den gang har vi jobbet for én viktig sak: å gi studenter et godt og rimelig sted å bo. Behovet for studentboliger er like stort i dag, og Stiftelsen Anker fortsetter å gjøre en forskjell – år etter år.

Nå fyller vi 50 år, og det skal feires! Bli med når vi markerer et halvt århundre med tryggere, bedre og mer tilgjengelige hjem for studenter.

Les mer på: www.anker.oslo.no/50

DEBATT

Idé-og debattredaktør: **Ada Louise Andreassen**
adalouiseandreassen@gmail.com 948 09 383

KJØR DEBATT

Hete tips om debatter i andre redaksjoner

En god venn

1. mai var Youngstorget som vanlig proppet med ildsjeler, kamprop og bannere. En rørende blanding av alminnelige arbeidsfolk, klimaforkjempere, palestinaaktivister og politiske partier. Statsministeren var til og med på talerstolen, avbrutt av demonstranter som ropte «Støre hør, barn i Gaza dør.» Dessverre var det få studenter som fikk det med seg. Istedenfor å kjempe for andres eller våre egne rettigheter, leser vi heller om Marx og revolusjon på lesesalen.

Håret tynnes ut, søvn har blitt en luksusvare, vannet byttes ut med kaffe som byttes ut med redbull. 1. mai er kanskje arbeidernes dag, men det er tydeligvis også startskuddet for stress. Selv om vi gjerne skulle klart oss uten det, burde vi heller være takknemlige for at for at det finnes, skriver psykologistudent Mira Munthe-Kaas i Studvest. For «en verden uten

stress, burde gjøre oss enda mer stresset». Ifølge Munthe-Kaas vil mangel på stress gjøre oss late og passive. Uten stress kan du glemme å betale regninger, lese til eksamen eller skrivejobbsøknader. På samme tid får du aldri helt hvile. Ifølge psykologistudenten gjør stress at kroppen nedprioriterer kognisjon, fordøyelse og immunforsvar.

Så hvordan takle stress? Munthe-Kaas skulle gjerne ramset opp tipsene vi har hørt litt for mange ganger: mindre skjermforbruk, god søvn, mediter, men dette kan visst også gjøre deg stressa. Derfor er Munthe-Kaas sitt tips til en stresset student: «La stresset motivere deg og gi deg energi, vær tålmodig med det, men sett grenser ved behov.» Jo, takk for det. Nå er jeg mye mindre stressa. Eller mer stressa, men det er bare bra det? Eller hæ?

Av ALA

Ikke løp i gangene

Ble du ikke beroliget av Studvest sine knallgode stress-tips? Heldigvis har studentavisen i Trondheim, Under Dusken, sine tips til hvordan du «overlever eksamensperioden». Avdelingsleder for SiT, Marianne Ingeborg Karlsen, har følgende tips til hvordan du takler stress: 1. Ro ned tempoet og slutt å løpe i gangene. 2. Du skulle være bedre dette semesteret. Dette skulle være semesteret der du leste jevnt og trutt, og slapp skippertak. Igjen så skjedde det ikke, og det er på tide å

omfavne din indre skippertakmentalitet. 3. Husk å ta pauser. 4. Bruk den metoden som funker for deg. (Hva som funker for deg forblir enda uvisst). 5. Vær smart med skippertakene, du har ikke så mye annet valg.

Nederst i saken kan du lese at dersom du fortsatt er stresset, har Under Dusken laget en guide til topp fem steder å gråte i Trondheim. Undertegnede håper at den samme guiden dukker opp i egen avis, og det snart.

Av ALA

Ukas overhørt

– Det har gått så diamentralt katastrofalt.
UiO-student om vårsemesteret

– Man kan alltid gjenta en eksamen. Man kan aldri gjenta en fest.
En klok student

Til dere som ikke stemte: Nå har dere ikke lov til å klage

Leder for Studentparlamentet ved UiO, Sondre Matthias Klungland, om årets studentvalg

– Det er ikke en menneskerett å delta på Norway Cup. «Bængshot» ass.
Amrit Kaur under partilederdebatte på Samfundet, Under Dusken

Dag Inge Ulstein, leder av Kristelig Fremskrittsparti (KrF)
VG

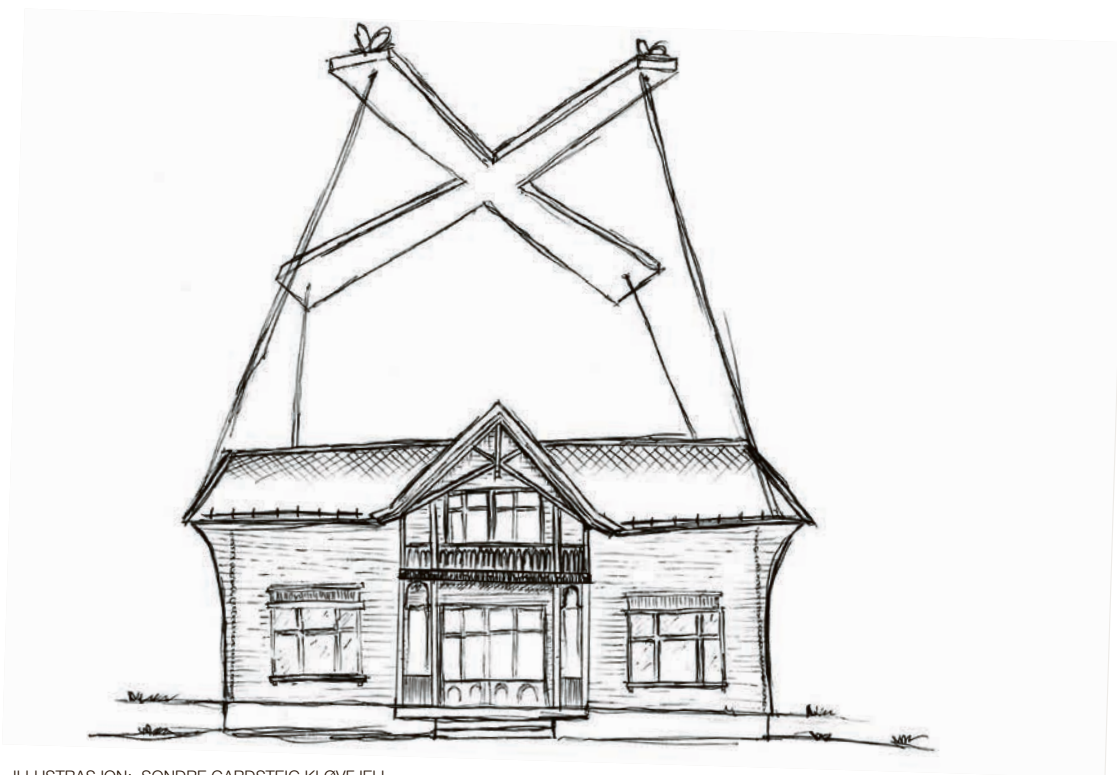
Debattregler i Universitas

Vil du få din mening på trykk i Universitas?
Send innlegget ditt på e-post til

debatt@universitas.no

Typiske innlegg er mellom 1500 og 2000 tegn, inkludert mellomrom. Lengre innlegg kan vurderes i noen tilfeller

- Vi trykker ikke innlegg som har vært på trykk i andre aviser, eller som er hatske og trakasserende
- Vi tar oss retten til å forkorte innlegg
- Frist for innsending av innlegg er søndag kl. 17
- Legg ved et portrettfoto av deg selv i e-posten

ILLUSTRASJON: SONDRE GARDSTEIG KLØVFJELL

Et maktsystem som ekskluderer

Er tiden inne for å avvikle Velferdstinget – og starte på nytt?

Velferdstinget

Tom-Daniel Laugerud, leder for Studentstyret ved Norges idrettshøgskole

Den 2. april trakk nestleder i Velferdstinget i Oslo og Akershus (VT), Mitra Fagerli Rahman, seg fra sitt verv – med begrunnelsen at hun hadde stått i et krevende arbeidsforhold over lengre tid. I et intervju med Universitas peker hun på personalkonflikter som ikke ble håndtert og et miljø som til slutt gikk utover helsa. Da saken ble orientert om på møtet 7. april, ble det verken åpnet for diskusjon eller gitt rom for refleksjon. Det alene sier mye om hvordan Velferdstinget fungerer i dag: som en struktur der alvorlige forhold bagatelliseres og der studentrepresentanter i praksis mangler arenaer for å ta opp reelle utfordringer.

Velferdstinget er ment å være studentenes talerør, men i dag er det stadig færre som opplever at det er nettopp det. Når tillitsvalgte velger å trekke seg med henvisning til manglende håndtering av konflikter, og når organisasjonen ikke klarer å ta dette på alvor i fellesskap, svekkes tilliten dramatisk. Videre opplever man at avgjørelser tatt bak lukkede AU-dører på Villa Eika og at VT-AU uttaler seg i andre fora som ikke samsvarer med vedtatt politikk.

Dette forsterkes av en representasjonsmodell som systematisk

favoriserer de største institusjonene. Universitetet i Oslo har 12 representanter i VT, mens 20 mindre institusjoner deler på fire. Råd for de mindre har vært foreslått som en løsning, men dette rådet møtes nå kun én gang per semester og har ingen reell innflytelse. Når beslutninger fattes i fora hvor store institusjoner dominerer, mens de mindre holdes på armlengdes avstand, er det ikke rart at tilliten til Velferdstinget svekkes. Et eksempel på dette er at inntil nylig fikk sjelden alle utdanningsinstitusjoner innkalling til VT møtene, grunnet dagens modell.

Tilliten svekkes også av en uklar

Et velfungerende studentfellesskap må bygge på samarbeid, ikke på kontroll

retning. VT bruker mye tid og krefter på prosedyrer, men altfor lite på å levere konkrete, studentnære løsninger. Et eksempel er nedleggelsen av SiO Karriere, hvor VT stilte seg bak avgjørelsen. Da tilbudet forsvant, ble mange studenter stående igjen uten noe alternativ. På NIH tok vi saken i egne hender, samarbeidet med NHO og arrangerte vår egen karrieredag – med stor oppslutning fra både NIH og andre institusjoner. Det viser at behovene er der, men organisasjonen som skal ivareta dem ikke lenger er i stand til å gjøre det.

Når tillitsvalgte føler seg alene, når strukturen favoriserer noen og

ekskluderer andre, og når studentene selv må opprette alternative tiltak for å dekke grunnleggende behov, er det på høy tid å stille spørsmålet: Er Velferdstinget i sin nåværende form fortsatt det riktige verktøyet for studentene i Oslo og Akershus?

Jeg mener svaret er nei. Et velfungerende studentfellesskap må bygge på samarbeid, ikke på kontroll. Oslo kan lære av Trondheim, hvor studentene har en egen rådgivende rolle i bystyret gjennom Trondheim studentråd. Der har studentene en direkte kommunikasjonslinje til lokalpolitikere, og kommunen har en formell mekanisme for å søke råd hos studentene i viktige saker.

I Oslo burde vi gå samme vei. Et nytt samarbeidsforum – en revitalisert versjon av *Studenthovedstaden* – kunne samle alle utdanningsinstitusjonene, kommunen, SiO og relevante samfunnsaktører (både offentlige, ideelle og private). Der må både store og små institusjoner ha en stemme.

Fokus skal være på løsninger, ikke administrasjon. De formelle rollene som dagens VT har til blant annet oppnevne styremedlemmer til SiO, Kulturstyret og studentmediene kan fint la seg gjøre gjennom et årlig allmøte. Men uansett hva det kalles, må det være en struktur som er bygget for reell medvirkning – ikke for å opprettholde et system som stadig flere har mistet tilliten til.

Vi trenger ikke mer overfladisk justering. Vi trenger ikke flere råd med uforpliktende mandat. Det vi trenger, er en ny start.

Ikke glem hvor vi starta

Gladsakene er her – dere må bare skrive om dem.

Studentbevegelsen

Kaja Ingdal Hovdenak, leder i Norsk studentorganisasjon

Ansvarlig redaktør i Universitas, Dagny Mathilde Mohn, skriver at hun savner gladsaker fra NSO. En lissepasning danner kimen for et klokkeklart motsvar. Student-sakene er alltid på agendaen til NSO, og vi har fått gode og flere gjennomslag de siste årene. Gladsakene er her – dere må bare skrive om dem.

Å øke og knytte studiestøtta til 1,5 G (grunnbeløpet i folketrygden) er den norske studentbevegelsens fremste kampsak!

En bedre studentøkonomi bidrar til at vi studenter kan bruke mindre tid på deltidsjobben, og mer tid på universitetet eller høyskolen for å tilegne oss kunnskap og ferdigheter. Dette har vært vårt krav i over ti år – og det har vist seg å funke. Hakk i plata bidrar til forutsigbarhet og tydelighet i møte med de prioriteringene stortingspolitikkerne må gjøre når de skal vedta statsbudsjettet. Og gladsaker har vi kjempet for, og fått.

Senest torsdag 10. april fikk vi en fantastisk gladyhet. Det ble det klart at regjeringen fjerner eksamensavgiften de tidligere ville innføre, og med det lytter til studentbevegelsen.

I statsbudsjettet for 2025 får vi en solid økning i studiestøtta på 10%, altså over 15 000 kroner mer i året. I tillegg fikk vi økt tilskuddssats som vil bidra til flere og billigere studentboliger. Dette vil gjøre at en større

del av regninga legges på staten, fremfor den enkelte student. I tillegg skal det bli lettere å regulere tomter til studentboligbygging fra 1. juli.

1,5 G er vår viktigste sak, men ikke vår eneste sak. Vi kjemper for bedre utdan-

Alle disse sakene er i dag realitet, takket være studentbevegelsen

ningskvalitet, nasjonale retningslinjer for kunstig intelligens og fusk, grunnlovfesting av akademisk frihet og tilstrekkelig finansiering av helsetilbud.

Vi kjempa for 11 måneders studiestøtte. Vi har kjempa for studentombud for alle

studentene i Norge. Vi har kjempa for stipender som skal gi fritak fra skolepenger for internasjonale studenter. Vi har kjempa for endringer i regelverket rundt fusk. Alle disse

sakene er i dag realitet, takket være studentbevegelsen.

Vi har gladsaker å vise til, samtidig er det på sin plass å reagere negativt når vi studenter ikke er fornøyde. Den balansen er viktig for NSO. Vi er tydelige når vi feirer gjennomslag – og minst like tydelige når vi studenter ikke blir prioritert.

Studentbevegelsen har fått mange gjennomslag. Selv om en tilstrekkelig økonomi er det viktigste tiltaket for at alle skal ha lik tilgang til høyere utdanning, kjemper vi hver dag for flere viktige studentsaker. Det er lett å glemme gjennomslagene, når vi har kommet en lang vei som studentbevegelse. Vi må ikke glemme hvor vi starta.

debatt@universitas.no

Overskudd er positivt!

Å styre mot underskudd ville vært usolidarisk overfor studentene som kommer etter oss.

SiOs overskudd

Eilif Tanberg, styreleder i Student-samskipnaden SiO

I lederen i Universitas 10. april stiller ansvarlig redaktør Dagny Mathilde Mohn spørsmål ved SiOs overskudd for 2024. SiO tilhører studentene i Oslo og Lil-

lestrøm, og det er bra og viktig med diskusjon rundt økonomien vår.

Det er en god nyhet at SiO går med overskudd. Siden 1939 har samskipnaden vår vært et samarbeidsprosjekt mellom studenter fra fortid, nåtid og fremtid. Sunn økonomisk drift og et moderat overskudd gjør at vi kan overlevere et velfungerende SiO til kommende studentgenerasjoner. Å styre mot underskudd ville vært usolidarisk overfor studentene som kommer etter oss. En lønnsom drift gjør at vi for eksempel kan ta opp lån til nye boligprosjekter, og investere i

vedlikehold av boligene våre – for å nevne noe.

Det er en god nyhet at SiO Mat

for å maksimere profitt, men for å dekke de reelle kostnadene vi har. Grunnen til at SiO Mat og Drikke går med overskudd er blant annet at ikke-studenter kjøper mat og drikke hos oss. Studentsegmentet til SiO Mat og Drikke gikk faktisk

Det er ikke sånn at overskuddet til SiO går til «fancy leilighetskomplekser som kun et fåtall av studentene har råd til»

og Drikke totalt sett har reetablert lønnsomhet. Det skjer etter tøffe år med pandemi og underskudd. Prisene i SiO-kantiner settes ikke

med underskudd i 2024. Ikke-studentsegmentet gikk i pluss. Det gjør at serveringstilbudet totalt sett gikk med overskudd.

Leieprisene på Vulkan Studenthus er blant de høyeste vi tilbyr. Men de er langt ifra representative for hele boligtilbudet vårt. Flesteparten av boligene våre ligger godt under markedsleia i Oslo. I boligporteføljen vår har nesten 70 prosent av studentboligene en husleie under 8000 kroner og en fjerdedel av boligene ligger under 6000 kroner. Flere boliger har månedsleie på rundt 4000 kroner. Vi jobber alltid for å få ned leieprisen så mye som det går an. Det er ikke sånn at overskuddet til SiO går til «fancy leilighetskomplekser som kun et fåtall av studentene har råd til».

SiO er en ideell aktør, men vi må ha et moderat overskudd for å kunne løse oppgavene våre.

debatt@universitas.no

Borgerlønn, en utopi?

Borgerlønn trenger ikke være en fjern utopi, snarere er det en nødvendig reform i møte med fremtiden.

Borgerlønn

Jonas Nikolai Mørk, student på spillpedagogikk ved HVL

Fremtoget til AI burde illustrere for de fleste hvor fort teknologi kan utvikle seg. Teknologien er enda ung og flere slike innovasjoner er sannsynligvis på vei. AI kommer til å erstatte enkelte funksjoner, effektivisere prosesser, og kanskje fullstendig erstatte enkelte jobber. Med selvkjørende biler er automatisering av transport også tenkelig innen de neste tiårene, noe som vil påvirke ekstremt mange arbeidsplasser. Hvordan skal vi takle disse problemstillingene? Skal vi stole på at eliten og kapitalistene løser situasjonen ved å skape nye arbeidsplasser? Eller skal vi bruke dette som springbrett til et samfunn hvor arbei-

derklassen får makten til å utforme sitt liv og lokalsamfunn?

En garantert grunninntekt gir folk muligheten til å satse på entreprenørskap, kunst og frivillig arbeid uten å bekymre seg for å gå personlig konkurs. Mange potensielle gründere og kreative sjeler tør ikke å satse på egne ideer fordi det medfører stor økonomisk risiko.

Se for deg en musiker som ønsker å bidra til lokalsamfunnet med å spille gratis på gamlehjem, konfirmasjoner og bryllup. Han lærer bort piano og gitar til barn og ungdom, som får utforske sin musikalitet og mestring. I dag måtte musikeren ha vært velstående eller slitt seg ut med en jobb på siden for å få denne kabal til å gå opp. Poenget er om vi fjerner det typiske behovet for en jobb gir vi muligheten til å bidra på

atypiske måter.

Borgerlønn gir et sikkerhetsnett i en tid hvor tradisjonelle jobber forsvinner, og hjelper samfunnet med å omstille seg til en ny økonomisk og teknologisk virkelighet. Borgerlønnen burde være lagt inn i skattesystemet og kan erstatte mye

Teknologiske utviklinger kan være verktøy for eliten til å bli rikere, eller et verktøy for frihet

av systemene i Nav. Fjern behovsprøving og byråkrati, og implementer smart, så er ikke regningen for grunninntekt uoverkommelig. Jeg skal ikke inn på det konkrete matstykket her, men man burde strebe etter en balanse som insen-

tiverer folk til å jobbe og bidra til økonomien vår, men som også tillater et verdig liv uten annen inntekt. Det er mange nyanser og økonomiske detaljer man kan granske her, og det er viktig for å utforme systemet, men konklusjonen er likevel klar: Vi har sjansen til å tro på mennesket. Vi har sjansen til å satse på neste generasjon. Vi kan gi dem tryggheten til å bidra på sin måte. Teknologiske utviklinger kan være verktøy for eliten til å bli rikere, eller et verktøy for frihet.

Norge er det perfekte landet til å starte en internasjonal omvending. En internasjonal omvending som gjør arbeid til et valg man tar fordi man ønsker å bidra til noe, istedenfor en nødvendighet for å overleve.

debatt@universitas.no

Ukas sitat:

– Jeg er en av veldig få traktorlesber som faktisk kan kjøre traktor

Påtroppende rektor ved Universitetet i Oslo, **Ragnhild Hennem**, til Uniforum 2. mai

BLOD på hjernen

Studentene soner livstid på lesesalen, uten å ense landets mest populære sjanger som ligger og støver på hyllene ved siden av. Tre studenter lånte Jo Nesbø på biblioteket i påsken – jeg var en av dem.

Kulturanalyse

Tekst og illustrasjon
Agnes Felicia Sandmo Brenna

I et sekulært land kan det være vanskelig å vite hvordan en skal feire den nylig avtrådte påsken.

Over en uke er satt av til ferie og røde kalendertall, som etterlater mange studenter perplekse: hva skal man egentlig finne på, på en *skjærtorsdag*? Statskirken maser, butikkene stenger og Oslos gater tømmer seg, så det gjelder å klamre seg til det man har – skiturer og masseprodusert krim.

Distrahert av solfylte løyper og solbærtoddy, har jeg aldri hoppet i blodbadet. Tilsynelatende har jeg delt denne holdningen med mine medstudenter: ifølge Universitetsbibliotekets utlansstatistikk, kjemper krimmen i bunnslammen av de skjønnlitterære sjangrene. Mest utlånt innenfor sjangeren i 2024 var Jo Nesbøs *Kakerlakker*, som hele tre studenter koste seg med. Etter å ha innlemmet meg i deres rekke, har jeg neppe blitt noe særlig klokere. Men krimmens bokstavelige dytt har likevel vekket en sårt savnet indre lesehest.

FORAKT?

Jon Fosse har sagt at vi må separere krimmen fra litteraturen, og hadde kanskje gitt et anerkjennende nikk til den ikke-så-spenningssøkende litteratursmaken til studentene. Er det den intellektuelle elitismen som hindrer oss? Kanskje føles ki-
osklitteratur lite passende for performativ lesning, eller kanskje vi faktisk foretrekker andre bøker. Fiktiv kriminalitet har i alle tilfeller ikke utløst en like makaber fråteskultur hos studenten som *true crimen*.

Denne påskeferien ga likevel en gyllen mulighet til et kriminelt sidesprang: som mange andre Oslo-boere, flyktet jeg fra den tomme byens kjedsommelighet –

i håp om snøhuler og afterski – bare for å finne hyttefeltet like øde. Det var ikke et fnugg av snø eller skiføre i sikte, men bokhyllen sto tettpakket. Her hadde et imponerende utvalg samlet seg i chagallske nyanser av svart, blått og rødt: En blodig kjøkkenkniv, en dissekert hånd og et gruslagt smil under forfatternavn brølt ut i skriftstørrelse 200 – HORST, NESBØ og STAALESEN.

HOLE ELLER MADONNA

Etter å ha begått kardinals synden – jeg dømte bøker etter omslaget – falt valget på *Snømannen* av Jo Nesbø, som ifølge anmeldelsene tematiserer «de store spørsmålene», det vil si, «utroskap, horeri, og arvesynd». Med over 60 millioner eksemplarer

uten nippler. Derfra utfoldet det seg en re-
vansjhistorie mot skitne og utro kvinner som blir drept på de mest makabre vis, og en katt- og mus-fortelling mellom Hole og seriemorderen.

På én dag inhalerte jeg den skamløst voldelige klisjébonanzaen som er *Snømannen*, kraftig underholdt, kun avbrutt av sporadiske øyehimlinger.

Etter en rask mid-
dagspause med min til-
sidesatte familie, gikk jeg blodtørstig tilbake til bokhyllen. To nye bøker sto klare: *Bukken til hav-
resekken* av Gunnar Staa-
lesen og *Katharina-koden* av Jørn Lier Horst. De to nye detektivene vi blir kjent med, Varg Veum og William Wisting, går inn i det endeløse havet av emosjonelt avstumpede menn med navn i bokstavrim.

BOKSTAVRIM OG BYKRIM

Etter en liten krim-bender har morderne blitt tatt, men det mørke landskapet – etterforskernes pri-

Er det den intellektuelle elitismen som hindrer oss?

vatliv – vedvarer til oppfølgeren. For Harry Hole, William Wisting og Varg Veum er middelaldrende menn og enestående ge-

nier, men de har det litt kjipt på innsiden, og sliter med å åpne seg. De har barn med damer de ikke er sammen med, og de har ikke særlig mange venner.

William Wisting er den mest nedtonete hovedpersonen – stabil og i tråd med politi-
byråkratiet. Plottet dreier seg rundt en 24 år gammel forsvinningsak, løst av en middelaldrende mann med et «relativt normalt» forhold til kvinner, alkohol og sine egne barn. Når jeg en sjelden gang dypper tåen i krimverdenen, kan jeg like så gjerne stikke

solgt, og en håndfull bøker studentutlånt, får Jo Nesbø sannelig formidlet livets store temaer.

I *Snømannen* følger vi for syvende gang etterforsker Harry Hole, en plaget kunstner, hvis kunstform er røp og avdekking av grusomme mord.

I påvente av mer familievennlig allmennlitteratur, falt kjeven i mariusgenseren da boken startet med en voldsom sexscene mellom en krafsete kvinne og hennes elsker

, støv på henda

hodet under. *Katharina-koden* blir misjonærporno, med for mye sosialrealisme til å mette mitt behov for voldsfylt virkelighetsflukt.

Varg Veum møter vi i *Bukken til havresjekken* fra 1977, noen år før «nordisk noir» tok sitt kvelertak på norsk krim. Stilistisk minner boka om en gammel Chicago-roman, med en dyptgående underverden og et korrupt politi, komisk nok plassert på Nygårdshøyden i Bergen. Til forskjell fra de foregående er ikke Veum en politimann, men en avdanket barnevernsagent gjort privatetterforsker – i grunnen en litt patetisk en også. Han klumser rundt i Bergens gater der han blir banket opp og avvist, mens han nærmest tilfeldigvis faller inn i mysteriet.

Videre går Hole og Veum enda dypere i materien til plagede menn. For et mannlig geni er, som vi vet fra House og Sherlock Holmes, aldri komplett uten et rusproblem. Hos Harry Hole dreier det seg om øl på Oslo-institusjonen Schrøder, og hos Varg Veum et nærmest utelukende akevittbasert kosthold.

Her tikker våre venner Hole og Veum egentlig av boksene som skulle lokket til seg hele Det humanistiske fakultetet: en ensom mann, alkoholisert og ravende rundt gatene i en norsk storby. Fantasien strekker ikke langt før en visualiserer Anders Danielsen Lie som en halvpsykotisk Harry Hole, eller Knausgård på nach i den litt Hamsunske leiligheten til Varg Veum.

Slik har det ikke gått. Krim forblir lavkultur. Skyldes det omslag lignende mannlige deodorantinnpakninger, språkets lettfattelighet, eller det ufravelige formatet? Ikke godt å si. Hvorvidt det er ufortjent er jeg heller ikke sikker på.

KVINNEN I NØD

Med våre mannlige hovedroller i sentrum, befinner damene seg utenfor Ring 3. Og det

står ikke bra til – de fiktive er enten drept, etterforskerpult eller hysterisk overfladiske, og de av kjøtt og blod har ikke samme salgstill som mennene. Blant de mest solgte krimforfatterne, skal vi ned på niendeplass før vi finner en kvinne i Anne Holt.

Jo Nesbø går omtrent like dypt i kvin-

verre opptatt med dame nummer to: hans ekskjæreste Rakel, med de utpregede personlighetstrekkene dådyrøyne og sommerkjole. Hun klarer ikke å motstå fristelsen av en fordrunken badboy – og historien kulminerer naturligvis i at han redder henne som en klassisk kvinne i nød.

akt er studentens feministiske standpunkt.

SKUDDSIKKER FORMATISME

Studentenes krimlitterære konsum er et mysterie vi aldri vil komme til bunns i. Faktum er likevel ubestridelig: Jørn Lier Horst og Jo Nesbø maltrakterer sine motkonkurrenter på toppen av de norske bestselgerlistene. Universitetsbibliotekets bruksmønster speiler ikke lesevanene til nordmenn flest. Hva er det med denne sjangeren som er så forlokkende for mange?

Det er lett å gjøre narr av et sjangerbundet format, men det er noe tilfredsstillende ved å kjenne de indre forventningene falle på plass. Vi puster lettet ut når historiene avrundes i en løsning, samtidig som vi visste hva som skulle skje: akkurat som at den romantiske komediens appell ikke ligger i om Hugh Grant finner kjærligheten til slutt – er ikke spenningen i hvorvidt etterforskeren utkonkurrerer psykopaten. Gjort rett, er det en elegant balanse i det umystiske mysteriet.

Så er det blandingen av genuin eskapisme, og folkelig masochisme: drømmen om en verden der det lavkriminelle nabolaget ditt plutselig er infisert av psykopatiske seriemorde-

Krimmens hemmelighet, er at den er hasjen på vei til heroinen

re. Når boken klapses sammen går det i grunnen fint med oss: Kanskje du er en fattig student – men du fant ikke akkurat din kones avhoggede hode på toppen av en snømann.

Men det aller beste med krimmen, er uten tvil fakten som ofte blir oversett – hvor fort det går an å lese det. For i en tid der pensum føles mer og mer uoverkommelig, og leseglede glipper mellom våre scrollede fingre, mangler mange literær mestringsfølelse. Skamfull over skral lesedisiplin, kravler stunden ofte over til Prosessen av Kafka «når en først skal lese noe». Da faller man fort av: har du ikke trent på et år, begynner du ikke med et maraton. Krimmens hemmelighet, er at den er hasjen på vei til heroinen: ta deg en Staal-

nekarakteriseringen når han skriver, som når han synger: «jenter som kommer, og jenter som går.» I *Snømannen* møter vi i all hovedsak to slike jenter. Første er politikkollega Kristine Bratt: Hun er uimotståelig, selv om hun aldri (!) går med sminke, og i en slags feministisk utopi ikke bryr seg om at hun har det utseende alle lengter etter. I det skjulte spekulerer mennene i om hun driver med BDSM, og hun er selvsagt vanvittig kåt på Harry Hole. Han er dess-

Er det slik på et fremadtenkende og kvinnedominert universitet, at studentene kvier seg for å låne en bok lesket i ekkel kvinneliv, der damene har personligheten til en tallerken? Nei, for den sårbare kvinnetropen er ikke eksklusivt bundet til krimmen, hun dukker opp i romansene, spenningslitteraturen, pensumtekstene og historieskrivingen på alle kulturnivåer. Med Colleen Hoover og Murakami høyt oppe på utlånslisten, er det dessverre tvilsomt at krimfor-

Anmelderredaktør: **Oscar Grimstad**
oscar.grimstad@gmail.com 41 11 08 90

ANMELDELSER

Universitas anbefaler

Isa blu – Dear Marie
isa blu har laget nøyaktig én låt, og så er den... skikkelig, skikkelig bra? Nybegynnerflaks eller uforbeholdent talent? Place your bets!

Ragnhild og – CLAIRO
Ja, den her likte jeg godt. Ja, hmmm, denne var fin, ja. Mmh. Ja, god denne.

Universitas advarer

STORM – Black Hole
«Musikk er subjektivt, la alle like det de vill!» Ja, men må man vitterlig det? Også når STORM begår auditive forbrytelser mot menneskeheten? Det burde finnes et lovverk et eller annet sted som forhindrer denne typen vederstyggeligheter.

Kløver – River meg i to
P3-lista er litt som oldtidens Hydra; hogger man hodet av én låt (les: slakter den i studentavisen), dukker det opp to nye uka etter. Kanskje legger jeg for stor betydning i eget arbeid, men noen må tross alt ta opp den utakkneilige kampen.

Film:

En firkantet feberdrøm

Den halvannen times lange filmen er omtrent én time for lang

Minecraft

Hva: Film
Regi: Jared Hess
Med: Jack Black, Jason Momoa, Danielle Brooks, Sebastian Hansen, Emma Myers

Filmhistorien har bydd på mange gode sitater opp gjennom tidene; I *Gone with the wind* sier Clark Gable «*Frankly my dear, I don't give a damn*», I *The Godfather* sier Marlon Brando «*I'm gonna make him an offer he can't refuse*». I *Minecraft* sier Jack Black «*First we mine, then we craft*».

Filmen starter idet Steve (Jack Black) finner en portal inn i en firkantet verden hvor alt kan bygges. I Minecraft-universets «Underverden» regjerer den slemme, pukkelryggede grisen Magosha. Hun vil ha tak i «The Orb of Dominance» som ville gitt henne makt tilsvarende ringen i Ringenes Herre. The Orb havner på avveie i menneskeverdenen, og det blir opp til en gjeng ikke-så-vanlige mennesker å hindre at Magosha oppnår verdensherredømme. Det er uklart på hvilken måte Minecraft-verdenen og menneskeverdenen er forbundet, men som i alle heltefilmer skjønner vi at det vil

gå Galt med stor G dersom grisen med pukkelrygg får det som hun vil.

Det er åpenbart at den stjernespekkede rollebesetningen har fått GODT betalt for å portrettere de intetsigende karakterene i denne filmen.

Noen av filmens ytterst få morsomme scener byr Jennifer Coolidge på, når hun forelsker seg i en firkantet landsbyboer som har forvillet seg ut i virkeligheten. Gjennom kjærlighetens magiske kraft bryter landsbyboeren alle språkbarrierer og snakker plutselig flytende britisk, det er nesten til å fnyse av.

Det er med andre ord mye som foregår, og det virker som om spilllets nærmest endeløse potensiale har gitt regissør Jared Hess

for frie tøyler. Animasjonene er tidvis morsomme – det ligger mye humor i at alt er firkantet. Manuset, kostymene og vitsene er derimot useriøse, og det overdrives såpass at det må ligge en viss ironi bak. Dette kunne potensielt blitt humoristisk, men det blir for mye av alt, og for lite av den kreativiteten som har skaffet spillet sin særegne status.

For denne filmen er vi to anmeldere istedenfor en, og vi har med oss en 7-åring på laget for å dekke alle målgrupper. En av oss har spilt Minecraft religiøst siden 2011 og den andre har et liv. Mens fanatikerer rister på hodet fordi det åpenbart ikke er mulig å bygge en potet-pistol i spillet (duh), rister den andre på hodet i forvirring fordi verken spill-sjargongen eller alt som skjer på crafting-tablet er forståelig. Man skulle trodd at én av oss i det minste fant filmen fornøyetelig, men til og med 7-åringen rister på hodet her og der.

Vitsene er som en wooden pickaxe: dårlig. Bortsett fra én. God gammeldags slap-

stick, men kun for de voksne. Jason Momoa, i rosa skinnjakke (med frynser), prøver på sin too-cool-for-alt-måte å sparke opp en dør og bommer. Vi ler, og Even (7) utbryter «men det er jo ikke morsomt for meg!». Nei, kanskje er det ikke det, og hvem er det egentlig morsomt for da? Er vi for gamle og han for ung? Må vi ha en 9-5 på Tiktok for å forstå dette mesterverket, eller er det rett og slett for billig?

Vi tar kanskje *Minecraft: The Movie* litt vel seriøst, men det er fordi presedensen som blir satt her er ganske skummel. Minecraft er en dårlig film proppfull av memes og marketing, og har prestert å tjene 845.2 millioner dollar på litt over en måned. De som var redde for at Marvel ville ødelegge filmens fremtid, har skumlere ting å bekymre seg for, nemlig Jack Black og Jason Momoa i rosa skinnjakke (med frynser). Tiktok-fråtsende ungdommer biter kanskje på kroken på grunn av utallige videoer fra kinosaler som går fra vettet når Jack Black sier «Chicken Jockey», for det er ikke filmens kvalitet som har ført til dens suksess. På slutten av filmen overvinnes grisen Magosha, men de ekte tapene er publikum.

Laura Vaagland, August Søreide
anmeldelser@universitas.no

Film:

Kulturell kollisjonskurs

Onkel Jens er en morsom og skarp dramakomedie om flerkulturell identitet, kulturkræsj og innvandringspolitikk.

Onkel Jens

Hva: Film
Regi: Brwa Vahabpour
Sjanger: Drama/Komedie
Med: Peiman Azizpour, Hamza Agoshi, Sarah Francesca Brønne, Emir Hakki, Theresa Eggebø, Magnus Lysbakken, Marko Lazic, Mohamed Chakiri

Selv om flerkulturelt drama ikke er et nytt fenomen innen norsk film klarer likevel manusforfatter og regissør Brwa Vahabpour å fortelle en lett og organisk morsom historie som samtidig peker på problemer med norsk innvandringspolitikk i sin spillefilmdebut *Onkel Jens*.

Filmen åpner med at norsklæreren Akam våkner brått av at hans kurdiske onkel fra Iran han praktisk talt ikke kjenner, dukker uanmeldt opp på døra til kollektivet hans i Oslo. Onkelen, som egentlig heter Khdr, men bruker navnet Jens fordi det er enklere for nordmenn, forteller at han har dratt rett fra Kurdistan og skal kun bo der over et par netter – noe nevøen godtar. Men det blir fort klart at onkelen ikke har noen

planer om å dra med det første. Til romkameratene Pernille og Stians fortvilelse er dette noe Akam har store vanskeligheter med å konfrontere onkelen med.

Premisset strekker kulturkræsj-konseptet ganske langt ut, noe som gjør at filmen skaper situasjoner hvor komikken oppstår nærmest organisk – som en integrert del av handlingen, snarere enn noe påklistret. Dermed blir filmen svært morsom uten å tydelig «prøve» på det. Humoren flyter sømløst fra situasjon til situasjon hvor Akam står med én fot i hver kultur, uten å melke det eller spille altfor mye på det. For eksempel når onkelen reagerer og klager på at Akam ikke har et bidé til å vaske rumpa. Og som flere scener senere dukker opp igjen når Pernille spør Akam og onkelen hvorfor det nå plutselig står vannflasker ved toalettet, og Akam ikke helt vet hva han skal svare.

Parallelt som filmen er en lett komedie om kulturkræsj, belyser den samtidig en alvorlig problematikk innen innvandringspolitikken. Når onkelen ikke drar, begynner Akam å bli mistenksom over onkelens mystiske atferd. Herfra og ut utvikler narrativet seg rundt Akams etiske dilemma, som oppstår når han forsøker å finne en måte å bli kvitt onkelen fra leiligheten sin. I forsøket på å løse dette, tar han kontakt med Elina, en

ansatt i UDI, og dikter opp at han skriver en novelle om en ulovlig innvandreri i Norge. Onkelens manglende forklaring rundt hans plutselige ankomst, samt at Akam får inntrykk av at onkelen hans allerede er noe kjent i det kurdiske miljøet i Oslo, får Akam nemlig til å ane at det er noe som skurrer. Når sannheten om onkelen til slutt avdukes, befinner Akam seg i en vanskelig situasjon, og gjennom hans øyne problematiserer filmen norsk innvandringspolitikk på en god og overbevisende måte.

Mens Akam forsøker å finne ut av hva han skal gjøre med onkelen, utspiller det seg en sidehistorie på barneskolen Akam jobber på. En av elevene sliter med skolearbeidet, bryr seg ikke og henger etter, og Akam prøver å oppmuntre ham. Dette sidesporet forsøker å utdype Akam mer som karakter, og gi form til hans beslutning over onkel-situasjonen. Derimot oppleves den som i utakt med resten av historien – sidehistorien har et forhastet dramaturgisk tempo, og det skaper brudd i filmens hel-

het. Dermed lykkes den ikke helt i å utdype verken Akam eller hans beslutning, noe den kanskje kunne ha klart dersom den hadde tatt seg mer tid, og hadde en mer direkte og tydeligere tilknytning til historien.

Selv om filmen gradvis går mer og mer alvorlig til verks, i overgangen fra å fortelle om kulturkræsj til å utfordre innvandringspolitikk, klarer den likevel å beholde sin lette og humoristiske tone gjennom hele filmen. *Onkel Jens* er en suksess som lykkes med det den prøver på, og Vahabpour har virkelig vist sitt skrive- og regitalent i spillefilmdebuten sin.

Jens Bryhn Erlandsen
anmeldelser@universitas.no

Ukas anbefaling

Å faktisk ta AST1010

Etter snart tre år på Blindern har jeg mer eller mindre vært innom det meste – linjeforening, studentkjeller, studenthus, studentdemokrati og studentmedia. Likevel sitter jeg ikke på en følelse av total studentmestring. Ikke er det fordi jeg aldri blir ferdig med studiene, det er en del av oppholdet på Øvre Blindern. Men det er noe som mangler. Ett siste rituale gjenstår før jeg kan kalle meg en komplett student. Og det er AST1010.

Hvem: Alle studenter
Hva: Runde Blindern Hvorfor: Gratis studiepoeng

Torsdag 8. mai skjer det. Nå skal jeg opp på toppen av Maslows studentbehovspyramide. Jeg har pakket sekken, sett alle episoder av Cosmos og begynt pilegrimsreisen mot Silurveien 2. Foran meg venter stjernestøv, uforståelige formler og forhåpentligvis et glimt av meningen med studentlivet – glem et sted mellom mørk materie og obligatorisk oppmøte.

Emil Kvebæk Øvretveidt,
journalist i Universitas

Trafikkale kvaler

Som prinsipp er jeg ikke å finne på gatas elektriske skadedyr – elsparkesyklene. Men så, en hverdagskveld jeg hadde drukket vekk mine prinsipper, var det akkurat slik jeg ville komme meg hjem. Jeg laster ned appen. Lett! Men så kommer hva jeg antar å være en promillekontroll. Tre spørsmål som krever rette svar. Kjører vi på høyre eller venstre? Venstre, trykket jeg. Nytt spørsmål, men igjen svarer jeg feil. Selv på tredje forsøk hvor jeg

Hvem: Briske latsabber Hva: Elektriske fremkomstmidler
Hvorfor: Økt levealder

faktisk visste svaret, snublet tommelen min borti feil. Men tre forsøk hvor alt ble galt var tydeligvis ikke et hinder. For på fjerde forsøk gjetted jeg riktig på alt og fikk grønt lys til å suse brisen avgårde og true både myke og harde trafikanter i min vei.

Freyja Ims,
journalist i Universitas

Utstilling:

Tidløst, kaldt og verdt å se

Nasjonalmuseets nye utstilling bringer frem ubehag og interesse med et retrospektiv av A. K. Dolvens verk.

Amason

Hva: Kunstutstilling
Utstillingsnavn: Amason
Kunstner: A. K. Dolven
Hvor: Nasjonalmuseet

I hovedutstillingsrommet Lyshallen åpner A. K. Dolvens utstilling «Amason», med lyder av natur, dyr og skog. Lyd-installasjonen står i kontrast til mesteparten av verkene som fremstår som kalde, minimale og mysteriøse selv med åpenheten av rommet. Utstillingen minner om et «liminal space» - et konsept som omhandler mellomganger i sted og tid, når man hverken er her eller der, men heller flytende i tomrommet mellom virkelighet og ikke. Med tanke på at utstillingen er et retrospektiv av Dolvens 40 pluss år lange karriere, virker tidløsheten passende.

Kanskje det største og mest merkbare verket «ahead» viser et arktisk landskap og mennesker som klatrer seg oppover før de faller ned og må gjenta forsøket på nytt. Lyset fra snøen er blendende, og småheten til mennesket føles på kroppen. På hver sin side av verket spiller

videoer med nærblikk på mennesker på 16mm filmrull. En eldre mann og hans kroppshår i den ene, nærbilder av en kvinnelig bueskytter, en mytologisk Amasonas-kriger, på den andre. Kroppene skildres i biter, uten helheten av figurene.

Dette merkes også i andre verk hvor det gjennomgår flere motiver rundt skygger, lys og tegn fra kropp. Motivene av menneskelighet fremstår gjennom bi-produktene vi legger igjen som spor av oss selv, både permanent og i midlertidige skikkelser som skygger på veggene. Det er ikke for å si at ingen materiell kropp vises, kvinnelige figurer blir vist i utvalgte video- og bildeverk - men relativt få av disse ligger i hovedrommet.

En av de mer nyskapende aspektene fra utstillingen handler nemlig ikke om kunstverkene selv, men heller lokasjonen deres. Flere av verkene er spredt utover andre lokaler på Nasjonalmuseet, utendørs på Aker Brygge og Hennie Olstad kunstsenter. Og for første gang strekker Nasjonalmuseet utstillingen ut på takterrassene i 3. etasje. Her ute er det som om tiden setter i gang igjen, og med nye kroppslige motiver rives vi vekk fra mellomstedet utstillingen innledningsvis brakte oss til. Vi trekkes tilbake til realiteten med en kombinasjon av by-lyder og Dolvens egne lyd- og video-installasjoner. Det er i disse områdene kroppen vises i sin helhet – blant andre kropp som går forbi oss for, opptatt med sine egne ærender.

Individuelt varierer verkene både i materiale, med alt fra marmor til treverk til olje på aluminium og blyant, og i interessen de skaper. Tomheten som finnes i flere nesten helhvite malerier, som i verket «virgin» og verksserien «can women think», hjelper med å skape atmosfæren til utstillingen, men alene står de svakt uten noen sterk forankring i motiv eller minneverdig teknikk. Stillheten fra verkene skaper ingen følelse av storhet eller en banebrytende kunstner, men det som blir skapt er kanskje viktigere enn det. Det er få steder i Oslo hvor urovekkende stillhet og tidløshet får lov til å eksistere sammen. Mange kommer nok til å mislike tomheten av utstillingen på samme måte som mange ville mislikt å gå alene gjennom en vidde med tett snølag på vinteren. Jeg tror mange kommer til å føle på et uplasserbart ubehag – men jeg tror også at en del kommer til å like akkurat den følelsen på samme måte som jeg gjør.

Lyra Valentina I. Hope
anmeldelser@universitas.no

Plate:

Frustrasjoner og høydepunkter

Samarbeidet mellom KingSkurkOne og produsentduoen Chingo beveger seg i en spennende retning, men tar ikke steget fullt ut.

Fornøyelser og Hånelser

Artist: KingSkurkOne
Sjanger: Rap
Plateselskap: Mutual Intentions

Det er alltid spennende når en av de største artistene innen en gitt sjanger bestemmer seg for å trække ut av komfortsonen og prøve noe nytt. Et vågalt steg mot strømmen kan endre hele elvens bane og omforme musikklandskapet rundt. Det kan argumenteres for at en slik endring var det KingSkurkOne, produsentduoen Chingo og plateselskapet Mutual Intentions så for seg med for Fornøyelser og Hånelser, med beskrivelser av albumet som «banebrytende» og at det «utfordrer grensene for hvordan hip-hop kan høres ut». Det er riktignok sant at prosjektet skiller seg ut i det norske raplandskapet, og forhåpentligvis inspirerer det flere artister til å prøve nye ting, men albumet klarer ikke holde interessen oppe i dets 28 minutters spilletid.

For å starte med det positive, så har albumet en sterk sonisk identitet takket være produsentduoen chingo, som står for all produksjon (med

unntak av remiksen) og henter tungt fra britisk klubbmusikk, men med den såpeglatte norske produksjonsverdien. Produksjonen er trygg, men effektiv, og byr på dansbare og lekne trommer, fengende melodier og en dyp, rumlende bass som legger et flott grunnlag for Skurken, som for det meste klarer å gjøre seg selv komfortabel på instrumentale, eksempelvis med singlene som ble sluppet i forkant.

«Bjerkebanen» er den beste låten jeg har hørt av ham, og er en humoristisk refleksjon rundt gambling og ulike måter desperasjon etter penger manifesterer seg, ikke ulikt gangsterpersonaet vi har blitt kjent med gjennom de ti årene han har sluppet musikk. «Det er sant» starter med et forrykende førstevers og fengende, repetitivt refreng som spiller til sjangervalgets styrker. Det andre refreng presenterer det som dessverre blir albumets største problem.

KingSkurkOne har som sagt bevist ved mange anledninger at han er en dyktig rapper, med humoristisk ordspill og en god evne til å finne lommer å rappe på over diverse typer beats. Problemet som oppstår på dette albumet er at han insisterer på å bruke en lavmælt og tilbakelestemmen på så mange av sangene at det gjør det nærmest umulig å forstå hva han sier når han skruer opp tempoet på rappingen. På introduksjonen, «Fornøyelser og hånelser», høres det ut som han rapper gjennom sammenbite tenner, mens han på «Liker deg» og «XC60» virker trøtt og

uinteressert. Lars Vaular viser at den rolige rappingen kan fremføres på en klar og tydelig måte på «Vet hva du vet», som gjør det enda mer ironisk at Skurkens siste vers på albumet starter med at han sier «På tide å våkne opp». Det er både frustrerende og lite engasjerende å høre på i lengden, og oppfattes som mer likegyldig enn kult.

Annet enn singlene, virker dessverre ikke mange av sangene ferdigutviklede for meg. Med et mer fininnstilt fokus og færre sanger kunne dette vært en flott EP, men det er ikke nok kvalitetssubstans for et helt album. Sjangerblandingen viser seg å fungere best når KingSkurkOne matcher produksjonens energinivå, som jeg håper vi kan se både han og andre gjøre snart.

Miles Herman Flikke
anmeldelser@universitas.no

Kulturkalender uke 19, 20 & 21

25/5 Landsvik og profitt

Litteraturhuset er utvilsomt noe av det beste denne lille byen har å by på. Hver søndag arrangeres det dessuten sakprosa-foredrag, og søndag 25. mai kommer forfatter Ingeborg Solbrekken for å snakke om hvordan Norges Bank assisterte okkupasjonsmakten med økonomiske midler, samt aktivt bidro til å frarøve jøder, motstandsfolk og politikere deres formuer under andre verdenskrig. Inngang er sytti spønn. Det er ikke én øl engang!

Hvor: Litteraturhuset
Når: Søndag 25. mai kl.13

12/5 Quiz: Harry Pottah

For oss studenter som lider av alvorlige Peter Pan-komplekser (jeg spiller fotball, drikker kakao etter middag og leser tegneserier enda jeg ikke lenger er tretten år), kan det faktisk tenkes at vi vil skåre høyt på Harry Potter-kvissen som arrangeres på Proud Mary's. Det er likevel grunn til å anta at lista ligger rimelig høyt; det er mange mennesker der ute som sitter på uhorvelig mye kunnskap om den spydige og bebrillede trollmannen fra Surrey, England. For hva slags trylleformel er «Piertotum Locomotor»? Hva er mellomnavnet til Ronny? Og hvorfor er ikke Humlesnurr chillere når han spør om Harry la navnet sitt i Ildbegeret (hint: han er egentlig det). Vel møtt, din nørder!

Hvor: Proud Mary Pub
Når: Mandag 12. mai kl. 19

11/5 Omvisning i Botanisk Hage

Mai-solen skinner, eksamen ligger fortsatt fjernt i horisonten for de fleste og det samme gjør den altoppslukende angsten som gjerne medfølger. Enn så lenge er livet vakkert, og ingen steder er det vakrere enn i vår egen botaniske hage («Botta» på gatespråket, prøv å henge med). Søndag 11. mai blir det gratis omvisning, slik at også du kan lære litt om blomstene, insektene og trærne som florerer i denne lille natur-enklaven midt i den ellers så asfalterte og eksosstinkende storbyen. Tenk at du er åtte år, og hør på mora di: Skru av TV-en før øynene blir firkanta, og kom deg ut!

Hvor: Gjett én gang
Når: Søndag 11. mai kl.13

Prevensjonsfullmektig pappa

I ukens utgave av Universitas kan du lese om hvordan det er å være studentpappa. Ad Notam-redaksjonen syntes dette pappa-konseptet hørtet ganske fett ut og vurderer å bli studentpappaer selv. Med slunken studentøkonomi virket også foreldrestipend forlokkende. Vi møter den nybakte pappaen Flyndre utenfor Sophus Bugges hus for å forhøre oss om pappa-greia.

Flyndre er iført strikkelue, slitte støvletter og en oversized tunika – det eneste som bryter med looken er barnevogna med lille Barkus Aurelius.

– Barkus har fått kopper, så jeg kan ikke levere han i barnehagen, forteller Flyndre harkende.

Når Flyndre løfter lua

for å fikse på håret legger vi merke til hans røde og brennende øyne, og en besk eim som siger fra munnen når han snakker.

– Det hele skjedde på et svett nach på Sogn Studentby. Etter å ha tygd på brun metamfetamin og skylt det ned med to glass cava kom jeg til en opphøyd virkelighet. Jeg skjønnte at jeg er prevensjonsfullmektig.

– Hva betyr det?

– Det er en filosofisk teori om at hjernen kan kontrollere kroppen, som i praksis betyr at jeg ikke trenger prevensjon. Det viste seg at jeg tok feil, sier han og nikker grettent ned mot Barkus i vogna.

Av Roger

Ukas studentvin

SJØSPRØYT I FLEISEN OG SOMMERFUGLER I MAGEN: Vil du ha en vin som forfører daten ved første sipp? En vin som lirker alt av sladder ut av dine venninner? En vin som er like perlende og vakker som bølgene under ditt flotte seilskip? Ukas rosé svarer korrekt på hvert spørsmål og «går ned på høykant» skal vi tro en av panelistene. For noen kan ordet «rosé» bringe frem vonde minner og sure oppstøt, men denne vinen, tross sitt rosa skjær, fjerner alle fordommer. Vinen er lett og frisk, og har en behagelig mengde syre. En av panelistene mener å smake et hint av sopp bakerst i ganen (positiv soppsmak, altså), mens resten assosierer vinen med sommerens saftige frukter. Eneste kritikk er at vinen har en rett frem smak som ikke utvikler seg – men så lenge den er god spiller vel en slik smaksspenning ingen rolle. Selv om Universitas fraråder chugging av vin, er denne absolutt chugbar i en knipe!

Vinvurderingen skjer i samråd med redaksjonen i Universitas.

Leitz Rheingau Pinot Noir Rosé 2024

Pris: 155 kroner

Land: Tyskland

Alkohol: 12 prosent

Karakter: 6 av 7 munnfuller

Freyja Eikrem Ims, vinanmelder i Universitas

Vi spør

ILLUSTRASJON: KRISTOFER SOVIK

Fifty Shades of Fosse

I vekas utgåve kan du lese om studentar og deira motvilje mot å lese krim, sjølv om det er ein guiltypleasure for mange. Jon Fosse har sagt at vi må «separere krimmen frå litteraturen». Men kva er litteratur, då? Vi i Vi Spør-redaksjonen har nemleg fått tilsendt eit uverifisert førsteutkast av Jon Fosses Femti nyan-sar av grått, ein tekst så poetisk-pornografisk at vi mista både lesebrillene og lesesalen. Dette er ei bok der lysta går sakte, setningane endar aldri heilt, og orgasmen er djup, men eksistensiell. Vi tok kontakt med ein bokhandel og las høgt frå utdraget for å sjå: Er dette stor kunst? Eller berre utruleg treig porno for litteraturstudentar?

– Hei! Jobbar du i bokhandel?
– Ja, det gjer eg.
– Vi har fått eit første utkastet frå Jon Fosses neste bok. Kan vi lese det for deg?

– Øh... ja?
– Første sitat:

Eg skrik medan eg kjenner ei djup kjensle i meg, medan han bryt gjennom mi jomfrudom.

– ...Oi. Det var... ganske mykje på éin gong.

– Og så dette:

Han rekkjer ut mellom mine bein og naustar ut ein blå tråd, kva? og han, han varsamt drar ut min tampong og kastar han i toalettet, fy

fanden, Jesus kristi!
– Eg veit ikkje kva eg skal tenkje om dette.

– Neste sitat:

Nei Anastasia, eg gjev ikkje elskov, eg knudlar hardt.

– Er du sikker på at dette er Fosse?

– Og dette:

Hans kjønnslem er som min eigen kjærleik på staur.

– Her er det noko feil

– Hans ereksjon laupar fritt.

– Det høyrest ikkje som «Det er ales», hahah.

– Trur du dette faktisk kan vere Fosses neste roman?

– Nei, men...

– Men er det god litteratur, sjølv med jomfrudom og tampongar i setningane?

– Det er på nynorsk då...

– Ville du vurdert sin stilling som bokhandlar dersom analysar av «laupande ereksjonar» og «knudling» får kulturstipend. Då veit jo vi at vi lever i ei tid der alt kan bli litteratur.

– Hæ?

– Femti nyansar av Fosse er kanskje ikkje boka vi fortener. Men det er boka vi treng. Vi snållast! Eller... du har ein direktelinje til mitt skrev.

KVISS-CORBIN

- På mandag startet rettsaken mot rapperen som er anklaget for blant annet menneskehandel og organisert kriminalitet. Hvem er det snakk om?
- Den sittende LO-lederen har utnevnt rett til tidlig pensjon som sin siste kampsak, men hva heter hun?
- Donald Trump beordrer nå gjenoppbygging og gjenåpning av et gammel, men ikonisk, fengsel. Hva heter?
- Et annet kjent fengsel ligger på Robben Island, men hvem er den mest kjente av deres tidligere innsatte?
- Hvilke seks land grenser Sør-Afrika til?
- Hvilken by ligger lengst sør av Buenos Aires og Cape Town?
- Hva kalles det når to arter utvikler seg sammen og påvirker hverandre over tid?
- Hva kalles det når lys endrer retning fordi det går fra ett medium til et annet?
- Hva heter albumet fra 1973 som blant annet er kjent for et cover med en prisme på?
- Hva heter kvinnen som i 2021 slo gjennom med sangen «drivers license» og senere ga ut albumet *SOUR*?
- Hva heter kultifilmen fra 2000 med Ashton Kutcher og Seann William Scott i hovedrolle?
- Hva er fellesnevneren mellom filmene *Birdman*, *1917* og *Rope* når det gjelder hvordan de er filmet?
- Hvilken filosof står bak det kategoriske imperativ?
- Hva er et lipogram?
- Hvilken arkitektonisk stilart regnes Chateau Neuf under?
- Hva heter den mest berømte av de såkalte grunnleggerne av stilretningen kubismen?
- I hvilket år inntraff disse hendelsene: Lance Armstrong vinner sin syvende Tour de France, Gorillaz gir ut *Demon Days*, filmen *Harry Potter og Ildbegeret* kommer ut, Youtube blir lansert, Xbox 360 blir lansert, Benedikt XVI blir ny pave, prins Sverre Magnus blir født og Johannes Paul II dør.
- Fyllingen ble nylig seriemester, men i hvilken idrett?
- Casper Ruud vant nylig sin første Masters 1000-turnering, men i hvilket by fant den sted?
- Da har Trent Alexander-Arnold tatt et valg: Hvilken klubb drar han til i sommer?

av Gabriel Corbin-Arntzen, kvissmaster i Universitas

SVAR/DOM

0-4. Exphil på Bali: Du kombinerer chille studier med sol og klamydia, og tar livet med ro. Det vises.

5-9. AST1010 – Astronomi: Du er smart nok til å utnytte systemet som gratisspassasjer, men dessverre stopper det der.

10-14. Juss: Dette var bra, men det rakk ikke helt til topps ... Syt litt på Jodel.

15-20. Honours: WOW! Du er sååå flink!!! Gratulerer! Men så er det kanskje ikke så rart, siden du har egen seksjon i biblioteket?

1. Diddy, 2. Peggy Hesses Følsyk, 3. Alcatraz, 4. Nelson Mandela, 5. Namibia, 6. Botswana, 7. Koevo-lu-Botswana, 8. Brytning, 9. The Dark Side of the Moon, 10. Olivia Rodrigo, 11. Dude, Where's My Car?, 12. De er laget for å se ut som en kontinuerlig tegning, 13. Immanuel Kant, 14. En tekst som umerkelig brukes av en bokstav, 15. Brutallismen, 16. Pablo Picasso, 17. 2005, 18. Basketball, 19. Madrid, 20. Real Madrid.

Rebus

HINT: «Jobbet for lite» Send løsning universitasdesk@gmail.com

FORRIGE LØSNING: «Klare for ny konklave» Det klarte Glinda og Elfaba, Tore B, Jerry, Benji, Freiyk og Jokke, Lily og Annmalie.